

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO.

Uredništvo: Koroška cesta 5. Potniki se ne vračajo. Upravičeno sprejeto naročilo. Inzerate in reklame.

Čere inzeratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštne in prosile.

Čekovni račun pošnega urada Ljubljana št. 10.603.

Telefon interurban št. 113.

37. številka.

Maribor, dne 14. septembra 1922.

56. letnik.

Krščansko ljudstvo!

Usmili se gladijočih dijakov!

Ta teden se odprejo zopet srednje šole, gimnazije, realke, učiteljska, ter druge strokovne šole. Svoječas je prihajalo v šole veliko število naravnih, dobrih dečkov z dežele, sinov kmetijskih gospodarstev, celo bajtarjev, delavcev in obrtnikov. — Zadnji dve leti ter ob letošnjih priglasih za prijem pa smo opazili, da je število dijakov iz teh vrst močno padlo. Vzrok je draginja, kajti sedaj računajo za dijaka stanovanje in hrano od 500 do 2000 K mesečno in še več. Tega preprostosti ljudje ne zmorejo več in zato tvorijo sedaj štenci z dežele komaj pičlo tretjino v vseh srednjih šolah na veliko škodo ljudstva v bodočnosti.

Kaj hočemo?

Naše ljudstvo rabi iz svojih vrst študirane ljudi, ki bodo skrbeli za njegovo izobrazbo, za napredek in vsestranski dobrobit. Iz kmetijskih vrst morajo priti duhovniki, učitelji, uradniki, inženirji, poslovni trgovci in obrtniki, ter razni drugi stanovalci, da vsaj en del od njih ohrani spoštovanje in ljubezen do stanu in doma, iz katerega je izšel in do življenja in običajev, v katerih je kot otrok živel.

Posameznim ljudem ni mogoče žrtvovati za drugega izmed svojih otrok po 15 do 30 tisoč kron na leto. Toda kar ne zamore posameznik, zamore ljudstvo skupaj.

Podpisani so sklenili priskrbeti dijaku z dežele večerjo. Za obed skrbi večinoma prekoristna dijaška kuhinja in drugi dobrotniki, toda večerje božički večinoma nimajo nikjer. Brez večerje stati in to cele mesece, je pa za mladega dijaka grozno.

Stroški za večerjo.

Računamo, da bomo morali dajati skozi 10 mesecev vsak dan do 120 večerij, torej okroglo 6.000 — reci šestintrideset tisoč večerij na leto. Ogromni so stroški, toda pogled na dobro in ukazljivo, pa sestradano in lačno mladino na eni strani in zavest, da naše krščansko ljudstvo ne zapira srca in svoje roke, kadar gre za bližnjega in lastno bodočnost, vse to nas navdaja s pogumom, da se lotimo dela. Prostore in kuhinjo nam da na razpolago požrtvovalno ravnateljstvo dijaškega semenišča, jedilno orodje smo že oskrbeli in od usmiljenega ljudstva prosimo živili!

Zakaj Vas prosimo?

Prosimo za vse, kar mlad človeški želodec potrebuje in ljuba naša slovenska zemlja po Va-

šem delu rodi. Prosimo v prvi vrsti za krompir, fižol, repo, zelje, žito vsake vrste, sadje, mast, drva, pa tudi za druge pridelke in za denar. Vsak naj da po svojih močeh, po svoji volji in vesti! Vse bomo lepo spravili, pošteno porabili za dijake in Vam javno položili račun o vseh darovih in njih uporabi.

Koga prosimo?

Prosimo v prvi vrsti naše vrle zaupnike po farah in vaseh, naše Mladeniške in Dekliške zveze ter Marijine družbe. Obračamo se še posebej do naših tretjerednikov in sploh do vseh dobrih in krščanskih ljudi, da nam omogočijo izvršitev tega našega človekoljubnega in nujno potrebnega dela za učečo se mladino. Slovensko ljudstvo je plemenito darovalo in žrtvovalo zadnja leta za vse mogoče ljudi in namene. Darovalo je za srbske gladijoče otroke, za gladijoče Ruse, za razne pogorelce itd. Danes pa prosimo naše dobro in usmiljeno ljudstvo, da v imenu Boga daruje za svoje lastne gladijoče sinove.

Kako uredimo nabiranje?

Prosimo, da si naše organizacije, Mladeniške in Dekliške zveze, Marijine družbe in tretjeredniki še ta mesec določijo red, po katerem bodo že vsaj prve dni v oktobru izvršile pobiranje od hiše do hiše v ta blag namen. Ena hiša v vsaki občini naj bo tako dobra, da hrani zbrane darove. Iz vseh vasi v fari odpelje en voznik nabrana živila na naš naslov v Maribor ali na najbližnjo železniško postajo ter odda na naš naslov in naš račun blago na železnico. Vreče in zabojne vrne. Pri tem organizatoričnem delu prosimo posebej č. g. duhovnike, ki so si dovolj skusili gladi in pomanjkanja v študijskih letih in po ogromni večini tudi sedaj le životarijo, da našo akcijo ljudstvu priporočijo in pomagajo z nasveti, — saj vemo, da ima človek, ki sam trpi, največ smisla in srca za lačne in trpeče.

Sklepne besede.

Tako se obračamo na Vas, možje in mladeniči, ki ste si v svetovni vojski prebridko izkusili, kaj je trpljenje in glad. Prosimo Vas, žene in dekleta, ki v delih usmiljenja niste nikdar odrekale. Trkamo na srca vseh, ki Vam ob Vašem delu in božjem blagoslovu ni bilo prej in ni treba sedaj gladovati. Za vsakega je hudo lačen biti, dvakrat hudo pa to za mladega in zdravega otroka, ki naj študira! Zato blago ljudstvo, odpri srce, odpri roke in daruj za dobre gladijoče dijake po svojih močeh. Nesebično boste dali, nesebično, pošteno in vestno bomo z Vašimi darovi samo za označeni namen gospodarili ter Vam javno polagati račun.

dar in nikoli! Mi Slovenci smo konzervativci in pipa je in bo ostala ljubljenska slovenskega kmeta!

«Starokopitneži!»

«Kaj bodeta zabavljali! Stare izkušene reči vedno ohranijo svojo vrednost.»

«Dokler ne pride kaj boljšega, na primer cigareta.»

«Tisto pa, seveda —! Cigarete so kaj boljšega ko pipa, kajpak! Kaj takega more ziniti le taka trapasta frajlica, kakor ste vi! Tista papirnata cunja, ki ovija vaše sloko telo in ki jo žgejo in njen dim požirajo cigaretarji — ali si morete misliti kaj bolj neumnega in bolj škodljivega za pljuca —?»

«In tisti smrdljivi, najzadnji tobak, ki ga žgete v svojih nesnažnih pipah — feji! To je pa zdravo, to —! Kar kašelj me davi, če le samo zagledam pipo!»

Prisiljeno je zakašljala in z užaljeno kretnjo si je pogladila belo krilce.

«Tisto o nesnažnih pipah le kar pustite! Skrben in snažen pipar si bo vsak teden parkrat očedil svoje orodje in nič ne bo smrdelo. — In vi gospod iz mesta tamle, vi mi bodele gotovo tudi pritrdili, da je papirnata cigareta zelo škodljiva.»

«Nisem prijatelj preprirov,» je leno dejal gospod Smotka, «in vseeno mi je, kar kdo kadi, navsezadnje, kajti prava, dobra smotka ima vedno svojo vrednost in je po splošnem mnenju največji užitek, posebno po obedu recimo, ali pa pri kupici vina, — ampak priznati vam moram, dobri mož, da so cigarete v nekem oziru res škodljive. Tako sem čul praviti tudi zdravnike —»

«Tako je, gospod! Da ne govorim o habnicah, katerim kajenje pristaja kakor kravi piščalka, pravim, da

Bog pa naj blagoslovi Vašo žuljavo, darežljivo roko in Vaše darove ter naš skupen trud!

Postavimo pa celo to akcijo za pridne gladijoče dijake pod varstvo božjega Srca Jezusovega, kateremu se je usmiliло gladno ljudstvo na gori in ki ljudstva ni odpustil, ne da bi ga bil poprej čudežno nasitil. Priporočimo celo delo tudi prijatelju revežev, sv. Vincenciju Pavlanskemu in sv. Elizabeti, usmiljeni patronici revežev!

Usmiljeni Jezus bodi bogat plačnik za vsak tudi najmanjši dar!

V Mariboru, dne 10. septembra 1922.

ODBOR ZA DIJAŠKO VEČERJO:

Dr. Martin Matek, kapiteljski vikar; dr. Ant. Korošec, dr. Josip Hohnjec, poslanec; dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne; Evgen Langer, korni vikar kot tajnik in blagajnik; prof. Vesenjak; dr. Karl Verstovšek; Franc Žebot, poslanec, J. Urbas, predsednik Županske zveze.

Katoliški shod obmejnega slovenstva.

Na praznik Marijinega rojstva smo zaključili dolgo vrsto katoliških shodov, prirejenih na štajerskem letošnje poletje. Bile so to prireditve največjega pomena, ki so ter bodo prinesle najboljše sadove. Na poziv kršč. organizacij se je v središčih poedinih okrajev zbralo po več tisočev našega delovnega ljudstva vseh slojev in stanov. Geslo, ki je prevladovalo na vseh teh shodih, ki je zbranim množicam dvigalo duha in srca, se je glasilo: živo in životvorno krščanstvo vselej in povsod! Javno življenje naj se v vseh svojih panogah preuredi po krščanskih načelih. Krščanski ideji pravičnosti in ljubezni naj preosnujeta socialne razmere v družbi in državi. Ljudska vzgoja, zlasti vzgoja mladine in otrok mora temeljiti na krščanskem svetovnem naziranju. — Katoliška misel naj drži, obranjuje in ohranjuje naš slovenski narod, ki svojih narodnih svetinj ne more ohraniti brez katoliških verskih svetinj. V teh glavnih smernicah so se gibale razprave na naših katoliških shodih.

Naši politični nasprotniki, gospodarski in kmetijski liberalci in socialni demokratje, so imeli občutek, da so jim katoliški shodi kakor trn v peti. Hoteč se iznebiti tega neprijetnega trna, so začeli tiste, ki so se zbirali po katoliških shodih, psovati s klerikalci, terciarji, devicami in devičarji. Na ta način so jih mislili preplašiti, da bi se sramovali ter ostali doma. Toda naši kmetje, obrtniki in delavci so se tem psovkam prav od srca smejala, ker jih je življenska izkušnja podučila, da so od nasprotnikov z raznimi priimki opsovani tisočkrat boljša družba kakor pa vsi demokratje, ki poznajo samo eno religijo, in to je ples okoli zlatega teleta, kakor vse prodane duše samostojnih varalic, ki so prodali naš narod centralizmu in izkoriščanju, kakor vsi socialnodemokratski zagrizenci, ki vodijo delavsko ljudstvo v propast, sebe pa do dobro plačanih

Cigareta, smotka in pipa.

(Dalje).

«Pustite ga pri miru! Dedec je jezen, ker mu hoče vzeti njegove stare pravice! Saj bi tudi jaz, če bi bil posebno vljuden do nežnega spola, saj bi si tudi jaz dovolil pripomniti —»

«Še vi —? Gospod bankir, nisva si mislili, da tudi vi vlečete s tem — beračem.»

«Saj ne vlečem z njim, kakor vidite. Ampak dovolite, tiste besede o splošni nadvladi cigaret so le nekoliko pretirane. Le pogledajte po boljših hišah! Kaj kadi uradnik, kaj kadi bogati trgovec, težki veleindustriec, imoviti kmet, kaj kadijo druga ko fine, drage, duševne smotke!»

«Je bilo, tako je bilo! Je ugovarjala druga cigareta, »Priznajte, da tudi vaš rod izgublja tla, da smo prodali me cigarete, zlasti po zedinjenju, že tudi v najboljše hiše! Oficirji, ministri, celo dvor, vse ima celo rajši mas, lahkožive, nežne, sladke cigaretke, ko pa vas težke in — oprostite — zlasti v zadnji tretjini grenke in nenkusne smotke —»

Gospod Smotka se je malomarno zgenil in nabral usta v dolgočasne gube.

«To pa že res diši — hm — nekoliko po — ženskem pretiravanju!»

«In zgledu najvišjih sledijo drugi in kmalu bo za mladalo belo žezlo cigarete po vsej srečni Sloveniji —!»

«Nikdar!» se je tedaj razhudil stari tobakar. «Nik-

je cigareta še posebno škodljiva mladim ljudem. Cigara ali pa pipa takemu frkovcu ne diši, mu je pretežka. Kaditi pa mora, seve, tak smrkolin, mesto da bi čakal zrelih let. Zato pa si poišče lahko, zapeljivo, papirnato cigareto in cigareta mu pije sok mladega življenja. Zato pa so naši mladi ljudje tako suhljati in mršavi in jetika se —»

«Hu, hu!» Cigareti sta si tiščali ušesa. «Hu, kako nesramno obrekovanje! Policiji vas bodo maznani, vi — vi rušilec državne edinstvenosti! In vi, gospod Smotka, vi pa še z njim držite, s tem protidržavnim elementom!»

«Kaj, protidržaven element da sem jaz —? Vi ste pa državotvorni, vi, ha ha! Menda zavoljo tega, ker ste prišli z našimi balkanskimi brati v deželo —? Saj poprej vas tod pri nas toliko kakor poznali nismo! Vi ste protidržavni, vi, ker uničujete našo zdravo mladino in s tem rušite temelje državi, kakor pravi moj gospod.»

«Policija, policija!»

«Le kličite policaje! Vam nič ne pomaga! Najbolje, da poberete vse vkup svoja šila in kopita in se spravite, odkoder ste prišli! Slovence pa pustite pri miru! Slovenec je bil in bo ostal pošten pipar!»

Srdito je govoril stari mož in mahal z rokami. Pipa mu je ugasnila. Jezno se je spet obrnil, poiskal v žepu starodobno kresilo, si napravil ogenj in prižgal tobak. Cigareti sta razburjeni planili na noge.

«No, no! Nikar si še v lase ne sezite!» je miril gospod Smotka in se udobno smejal. «Obe stranki govorita deloma prav in obe nekoliko pretiravata. Cigareta s

služb. Protiivniki katoliških shodov so s svojim posovanjem dosegli baš nasprotno od tega, kar so nameravali: obisk katoliških shodov je rasel od okraja do okraja, od shoda do shoda.

Na Marijin praznik, dne 8. septembra je bil pri Sv. Križu nad Dravogradom zaključni katoliški shod za to leto. Bil je nad vse sijajna manifestacija obmejnih Slovencev iz Koroške, Mislinjske doline in Dravske doline. Preko 10.000 ljudi se je udeležilo te blesteče manifestacije katoliške vere in katoliške zvestobe.

Shod se je brezhibno vršil po določenem vspredu, za kar gre pripravljalnemu odboru največja zahvala. Po prihodu vlakov iz Koroške in iz Maribora je bil sprejem pred kolodvorom v Spodnjem Dravogradu. V imenu pripravljalnega odbora je došlece pozdravil koroški rojak marenberški dekan g. dr. Mertel s pristnim koroškim pozdravom: «Bog vas primil!» Udeleženci so na to v dolgem sprevedu, med katerim so zlasti vzbudili pozornost jako številno zastopani koroški Orli in koroške Orlice, odkorakali v Spodnji Dravograd, kjer je v župnijski cerkvi daroval sv. mašo narodni poslanec dr. Hohnjec. Spreved, ki se je potem razvil in krenil proti Sv. Križu je bil tako dolg in slikovit, da kaj takega Spodnji Dravograd še ni videl.

Pri Sv. Križu je bilo najprej cerkveno opravilo. Pri digo je imel koroški rojak ljubljanski vseučilišni profesor dr. Rožman o dolžnosti katoliškega kristjana, da svojo vero kaže v javnem življenju zaradi sebe, radi bližnjih, zlasti za zgled malovernih, pa zaradi Kristusa in Cerkve. Sklenil je s trdno obljubo zvestobe Srcu Jezusovemu. Slovesno sv. mašo je ob obilni asistenci opravil preč g. dravogradski prošt Volbenk Serajnik. Med sv. mašo sta pela moška zhora iz Mežice in Vuze-nice.

Zborovanje je otvoril predsednik pripravljalnega odbora g. guštanjski župnik dr. Cukala. Spominjal se je velikega shoda v St. Janžu pri Dravogradu, ki je bil v dobi borbe za majniško deklaracijo; takrat je šlo za narodno in politično osvoboditev Jugoslovancov. V naši jugoslovanski državi pa gre za svobodo in pravice katoliške Cerkve. Iz pisma jugoslovanskih škofov vladi dokazuje, iz katerih razlogov so potrebni katoliški shodi. Za predsednika predlaga poslanca Pušenjaka, za podpredsednika delavca Kogovnika iz Prevalj, za častna predsednika Luka Pogača, župana v Pamečah, in gerenta Kotnika iz Guštanja, za tajnika gospoda župnika Volčiča iz Breznega in Kuharja iz Pameč.

Prvi govornik poslanec dr. Hohnjec tolmači položaj katoliške Cerkve v naši državi. Jugoslovanski svobodomiselci in liberalci od demokratov preko samostojnežev do socialnih demokratov bi radi katoliško Cerkev potisnili v položaj, do katerega jo je predvojna Francija ponižala v zadnjem desetletju preteklega in v prvem desetletju sedanjega stoletja.

Boj francoskega svobodomiselstva in frimazonstva za razkristjanjenje in podražavljenje šole, za stopnjema izvedeno ločitev cerkve od države, dokler ni bila naposled Cerkev oropana i božjih hiš in vseh cerkvenih zgradb, služi jugoslovanskim svobodomiselnim centralistom za vzor, kako naj država postopa s Cerkvijo. Katoliški cerkvi je v ustavi zajamčena enakopravnost s pravoslavno. Toda ta enakopravnost je samo na papirju, zakaj naša Cerkev od države prejema komaj tretji del tiste gospodarske podpore, ki bi jo v primeri s pravoslavno morala prejemati. Ustava zajamčuje Cerkvi svobodo v upravi njenih notranjih zadev, ob enem pa jo pritiska in duši s kancelparagrafom, na katerega so slovenski samostojni ponosni, kot na svojo največjo pridobitev. Govornik povdarja, da je svoboda ali nesvoboda, ki jo uživa Cerkev, najboljši barometer za svobodo ali nesvobodo, ki vlada v naši državi. Nato govori poslanec dr. Hohnjec o našem šolskem vprašanju in tozadevnih krivicah, ki se delajo katoličanom v državi. Pri tej priliki se s krepkimi besedami obrača zoper sklepe slovenskega demokratskega učiteljstva na učiteljskem zborovanju na Bledu dne 3. septembra. Ako učitelji proglašajo šolo kot državno ustanovo, nad katero ima vso moč centralna vlada v Beogradu in po posameznih vaseh, trgih in mestih centralnemu režimu služeči svobodomiselnim učitelji, naj so ti «napredni» učitelji preverjeni, da si slovenski katoliški starši in z njimi slovensko ljudstvo nikdar ne

svojim papirnatim ovojem res ni prav zdrava in s svojo kratkostjo in lahkostjo zapeljuje kadilca, da si jih nazadnje preveč privoščijo, zapelnati pa vam moram, da ste v rokah pametnega kadilca zares prijetna igračka, ki pomaga preko marsikaterega dolgočasnega trenutka in ne pristojno slabo gizdavemu mestnemu gospošču. Ampak za težko, žuljavo kmetško roko taka lahkokrila mestna gospodična res takorekoč ni primerna. Ne umejem pa, zakaj bi kmet — in lahko si jo danes privoščijo — ne kadil smotke. In spet sodim, da je pipa res nekoliko, recimo — nečedna za mestno gospodo —.

«Kaj —? Kmet drago cigaro —? Pipa — nečedna?» se je drl pipar. «Cigara je nečedna, vam rečem, pa mi zamerite ali pa ne, gospod, cigara in pa cigareta! Ali ni to nečedno, da se vam tobak slini in namaka naravnost v ustih in da vam s tobačnim strupom napojene sline tečejo v usta in v grlo in želodec, kadarkoli potegnete dim? Pa si pipo pogledjte, tule! Med gorečim tobakom in usti je dolga cev in če jo je pipostružec dobro naredil in če je vedno snažna, se v njej nabira škodljiva tobačna slina in kajenje je suho in zdravo. Slovenci so že prav storili, da so si izbrali pipo za svojo ljubljeno in pri pipi bodo tudi ostali —»

«He, vsak berač svojo mavho hvali, pipar pa svoje pipe! Moje mnenje je tako, da kdor že hoče kaditi,

bo dalo vzeti svojih narodnih pravic do šole in vzgoje. Z vso odločnostjo odklanjamo drzen napad demokratskega učiteljstva na avtonomne pravice slovenske familije, slovenske občine in slovenske domovine. Demokratsko učiteljstvo je na Bledu izdalo geslo: «Kdor učitelj, ta Sokol» ter obsodilo protisokolsko agitacijo. Krščansko ljudstva pa odločno protestira zoper sokolizacijo šole ter bo z vsemi sredstvi nastopilo zoper to, da bi se slovenska mladina zastrupljevala s sokolskim svobodomiselnostvom in protikrščanstvom. Ako demokratsko učiteljstvo tiste, ki se borijo zoper ustavo, ovaja kot nasprotnike države ter zoper nje kliče policaje in žandarje, ne vemo, kaj bi pri teh takozvanih naprednjakih bolj obsodili: ali nesposobnost v mišljenju ali hudobnost v dejanju. S prezirom se obračamo od tistih, ki v Beogradu ovajajo slovensko duhovščino, krščansko misleče učiteljstvo in ogromno večino slovenskega ljudstva.

Demokratsko učiteljstvo zahteva za našo izobraževalno organizacijo, ki je od nekdaj bila ponos našega naroda in njegova najtrdnjša opora v borbi za obstanek, zlasti za našo mladinsko organizacijo, policijsko državno nadzorstvo. Zato mu moramo izraziti največje pomilovanje ter mu napovedujemo najodločnejši odpor: Večtisočglava množica, ki je izvajanjem poslanca dr. Hohnjeca sledila z velikim odobravanjem, je njegovim odkritim in odločnim besedam ob koncu pritrdila s splošnim in glasnim pritrditvijo.

Urednik Kremžar iz Ljubljane je govoril o pomenu časopisja. Predno se je začel boj zoper Cerkev na Francoskem, so bili nekrščanski poslanci, ki jih je izbralo ljudstvo, so bili nekrščanski časopisi, ki jih je podpiralo ljudstvo. Slabi časniki in slabe knjige so vir krivic, ki se delajo ne samo Cerkvi, marveč tudi delovnim slojem ljudstva. Izkoriščanje in zatiranje ljudstva ima v slabem časopisju glavnega zagovornika. Sedanja mamonizem — služba mamonu, brezmejni pohlep po denarju, češčenje zlatega teleta, je zrastel na polju, ki ga je pripravilo ter ga obdeluje nekrščansko časopisje. Zato pa je na sedanjih težkih in krivičnih socialnih razmerah sokriv vsak, kdor čita ter podpira tako časopisje. Meč slabega časopisja prihaja na nas, čuvaj, ki dajejo signale zoper to nevarnost, so rimski papež, naši škofje in dušni pastirji, krščanski voditelji naroda in v posameznih družinah starši, pa tudi bratje in sestre. Ali stori svojo dolžnost vsak na svojem mestu? Papeži nas svarijo, škofje in duhovniki opominjajo, naši voditelji nas kličejo. Ali pa stori vsak izmed nas: oče, mati, brat, sestra, svojo dolžnost napram otrokom, bratom, sestram, pa tudi sosedom? Torej na delo za krščansko časopisje!

Nato so katoliški shod v navdušenih besedah pozdravili zastopniki katoliških mladinskih organizacij: visokošolec Franjo Radšel iz Pameč, Orel Peter Kusterle in Orlica Micica Sušnik iz Prevalj.

Tretji govornik, vseučilišni profesor dr. Slavič, je govoril o katoliških organizacijah. Zdi se, da iz slovenske družbe zginja krščanski duh ter mišljenje in delovanje po krščanskih načelih. Vsled tega tudi hira in izginja ljubezen do bližnjega, kar povzroča občno nezadovoljnost in medsebojno nezaupanje, ker namesto krščanske ljubezni se širi samoljubje in izkoriščanje slabšega. Treba torej zopet odločnega povdarjanja katoliških načel ter zbiranja dobromislečnih ljudi v katoliških organizacijah, tako v verskih (Marijinih družbah, III. redu), kakor obče izobraževalnih in strokovnih. Zlasti je potrebna organizacija mladine v orlovskih in orliških zvezah, ki se ne sramujejo katoliškega imena, ampak nosijo svoj program na čelu in na prsih. Pri letošnjem evharističnem kongresu v Rimu so bili najboljši navdušeno pozdravljeni italijanski katoliški mladenci, ki so imeli na svoji zastavi napis: Ali Kristus, ali smrt! Organizirano udejstvovanje krščanske ljubezni nam prenese srečnejšo bodočnost.

Predsednik poslanec Pušenjak je prebral brzojavni pozdrav zlatomašnika dekana g. Lenarta od Sv. Martina pri Slovenjgradcu. Nato govori o boju, ki so nam ga vsilili nasprotniki in ki ga izvajamo in končamo z zmago, ako storimo svojo dolžnost. Češki katoliki nam dajejo vzgled, kako naj odbijamo napade političnih nasprotnikov na šolo in cerkev. Češki katoliki niso dovolili, da bi se razkristjanila šola in zaslužila Cerkev.

naj kadi smotko, ki je za naše čase najnaprednejši način kajenja — in najbolj snažen!»

Gospodični cigareti sta se že zdavnaj odmaknili od debeluharja. Pri zadnjih njegovih besedah pa sta razjarjeni planili proti njemu, mu krilili s tankimi rokami pred nosom in očmi in vpili:

«Cigareta je znak naprednosti, vsak napreden človek jo kadi!» Cigareta je znak državotvornosti, ker prinaša državi največ dobička! Cigareta je —.

«Babja domišljavost!» se je zakregal gospod Smotka. «Če gre za državotvornost, bo pač —»

«Kaj se bote prerekali o državotvornosti!» se je vtaknil vmes pipar. «Tisti je državotvoren, ki štedi. In tobak za pipo je najcenejši!»

«Je res, mož, ampak —»

«Nihče ne kadi več pipe dandanes,» je cvilila z visokim previpitim glasom cigareta, «in če bi država —»

«Kaj bode te vi govorili o pipi, ki ste od včeraj! Mojo sivo glavo pogledjte! Dovolj križev že imam na hrbtu. Videl sem čase, ko so naši Slovenci vseskozi kadili le pipo. In vkljub temu so bili tedaj dobri časi, dobri časi —. Nihče ni zabavljaj čez draginjo in kmet je pridno hodil za oralom s pipo v ustih in zadovoljno sedel z njo za ognjišče po storjenem delu. Dobri časi so bili —! In tegale človeka, mojega gospoda, vprašajte! Učen je, knjige bere, svet pozna in živel je, ko še no-

Boriti se moramo tudi mi. Naše najboljše orožje v tem boju so naše organizacije in krščansko časopisje. Nato je predložil resolucije, ki so iste vsebine, kakor na drugih katoliških shodih. Vse so bile sprejete soglasno. Z velikim odobravanjem je bila sprejeta resolucija, ki je v skladu z izvajanjem poslanca dr. Hohnjeca, ostro obsodila nezasišane sklepe liberalnega učiteljskega zbora na Bledu.

Ko se je podpredsednik delavec Kogovnik zahvalil vsem udeležencem shoda, obljubil v imenu krščansko mislečega delavstva zvestobo Cerkvi in obrambo njenih in narodnih pravic, je zaključil prelepo zborovanje. Trbonjska godba je zasvirala narodno himno: «Lepa naša domovina», in državno himno: «Božje pravde». Potem so bile v Cerkvi slovesne večernice, ki jih je imel gospod prošt Serajnik, in pri katerih so udeleženci sebe in ves naš narod posvetili presv. Srcu Jezusovemu. Tako je bil završen prekrasno uspeli katoliški shod pri Sv. Križu. In z njim je bila na sijajen način završena vrsta letošnjih naših katoliških shodov, od katerih pričakujemo najboljših sadov, v blagor Cerkvi, v korist narodu in v pravi prid države.

Kako se bo vršil promet na meji?

Mešana komisija, sestavljena iz zastopnikov Jugoslavije ter N. Avstrije je obhodila od 1. septembra naprej mejo od Prekmurja do Kaplje in vrši sedaj svoj posel proti Koroški. Namen komisije je, da določi prehode čez mejo in kako blago in koliko se ga sme pripeljati ali nositi na eno ali drugo stran meje. Omenim, da veljajo te olajšave samo za prebivalce, ki bivajo 10 km vsakstran meje. H komisiji sta bila povabljeni tudi naša poslanca Roškar in Žebot. Prvi je zastopal interese obmejnega prebivalstva na črti od Radgone do Cmureka, a drugi se je udeleževal pohoda komisije vse dni od Cmureka do Špilja in od Plavča do Sv. Jurija ob Pesnici. Navzočnost naših poslancev je bila res nujno potrebna, da so posredovali pri komisiji za kolikor mogoče olahkočen obmejni promet.

V naslednjem prinašamo nekatere podrobnosti obmejnega prometa v 10 km pasu:

1. Vsak prebivalec na 10 km širokem ozemlju tostran meje sme prekoračiti mejo in se gibati onstran meje, ako dobi od okrajnega glavarstva takozvano «prolaznico» oziroma «izkaznico». V to svrhu mora imeti vsakdo fotografijo, s katero gre k občinskemu uradu, kateri mu mora vse potrebno oskrbeti pri okrajnem glavarstvu.

2. Za delavce velikih podjetij, kmetij in viničarje, posebno pa za dvolastnike se namerava vpeljati posebne skupne knjižice (brez fotografij), s katerimi bodo ti brez prolaznice smeli skupno prekoračiti mejo in se zopet skupno vrniti z dela.

3. Dvolastniki (to so taki, ki imajo na obeh straneh meje posestva) imajo posebne ugodnosti. Prekoračiti smejo s svojo dvolastniško izkaznico mejo na mestu, ki je najbližje posestvu onstran meje. Nemoteno in brez carine smejo spravljati pridelke posestva z ene na drugo stran.

4. Carine prosto smejo prebivalci 10 km pasa prevažati v 10 km pas onstran meje: žito v mline in mlinčke izdelke nazaj, lesne hlode v žage in deske nazaj, sveže sadje vseh vrst, seno, slamo, travo, listje, drve, sočivje, mleko, kamen, gramoz, pesek, apno, gips, ilovico, lončarsko zemljo, lapor, navadni in umetni gnoj, kvas, kruh, in moko (oseba do 5 kg), meso in sir (do 2 kg), zdravila, ki jih predpiše zdravnik in zdravila, ki se v lekarni svobodno prodajajo, vseh vrst semena.

5. Za vožnjo žita v mline in hlodov na žage je treba poleg običajne prolaznice s fotografijo še potrdilo občinskega urada, koliko žita, oz. hlodov pelje tu in tu preko meje. Kdor pelje žito ali hlode v mline ali žage, mora še poleg tega pri obč. uradu podpisati posebno «Obveznico», s katero izjavlja, da jamči z vsem svojim imetjem, da ne bo tihotapil, ampak, da bo ves mlevski izdelek, ozir. deske pripeljal, ko bodo izdelani nazaj.

6. Dvolastniki smejo vzeti preko meje živino, vozove in vse drugo orožje, ki ga potrebujejo za obdelo-

benega izmed nas ni bilo na svetu. On vam naj pove, kaj je —.

«Seveda, on je vaš prijatelj, nazadnjak kakor vi!» je z onemoglim, hripavim glasom javkala cigareta. «Cigaret ne mara, cigar si pa kupiti ne more. Seveda, on naj razsodi, seveda! Hi hi hi!»

«Nu, no!» je dejal gospod Smotka, «nehajmo s prepirom! Človek je človek! On naj odloči!»

«Prav ste povedali, gospod! On naj raz —»

—o—

Zunaj na cesti je zaropotal in zatrobil avto. Zbudil sem se.

Začuden sem pogledal krog sebe —.

Ali niso govorili tule prav blizu mene —?

Mel sem si oči.

Na kadični mizici poleg mene sta ležali dve pomljeni cigareti, debela cigara je slonela ob škatlji vzgalice in v tobačnem mehuru je sredi tobaka čepela moja pipa-nosovka. Mesec je sijal skozi okno in z rahlo, mehko lučjo obseval mizico. Ura je kazala tri četri na eno.

Ali sem sanjal —? Ali je bila resnica —?

Vsekakor mi je bilo zelo žal, da sem se pre zgodaj zbudil —. Kako rad bi bil postal poštnemu možakarju-piparju do zmage v zanimivem prepiru —!

(Konec).

vanje onstranskega posestva. Nihče jim ne more brati, prepeljati pridelke na eno ali drugo stran.

7. Prebivalci ob meji, ki niso dvolastniki, smejo nemoteno upotrebljati ceste in pote preko avstrijskega ozemlja k svojim posestvom, ako je dovoz po našem ozemlju do dotične posesti nemogoč.

8. Sosedji na meji si smejo v slučaju potrebe pomagati pri delu z ljudmi, živino in orodjem. V slučaju požara je dovoljeno požarnim brambam iti na drugo stran meje na pomoč.

9. Zdravniki, živinozdravniki in babice smejo iz obeh obmejnih con vršiti svojo službo in smejo prekorajčiti mejo, ako jih ljudstvo kliče.

10. Vsakojaki obrtniki smejo iti v «štero» na drugo stran. Dovoljeno je prepeljati brez vsake carine čez mejo stroje in orodje v popravilo kovačem, kolarjem, mizarjem, ključavničarjem in drugim rokodelcem.

11. V slučaju krajevne potrebe ali suše je dovoljeno nositi in voziti vodo iz studencev in vrelcev preko meje.

12. Dvolastniki smejo svobodno goniti živino na pašo preko meje in nazaj. Nadalje je dovoljeno goniti živino k oplemenjenju preko meje. Vinogradnikom je dovoljeno dobavljati onstran meje galico, žveplo ter druge vinogradniške in kletarske potrebščine.

13. Koliko smejo dvolastniki ozir. drugi prebivalci obmejne cone nesti našega denarja vsakokrat čez mejo, še ni natanko določeno. Komisija se je složila v toliko, da predlaga vladi v odobrenje 100 dinarjev za vsako osebo pri vsakokratnem prehodu.

14. Viničarji, mlatiči in drugi tedenski delavci, ki delajo pri svojem gospodarju onstran meje, smejo enot tedenski zaslužek v naturalijah carine prosto nesti čez mejo.

15. Za ljudi obmejnega pasu, ki vozijo ali nosijo žito v mline ali kako drugo blago ali pridelke, so določeni poti, po katerih smejo voziti in nositi določeno blago. Za črto od Apačke kotline do Sv. Jurja ob Pesnici veljajo ti-le prehodi: Most pri Cmureku, brod pri Sladkem vrhu, brod pri Murhofu, obč. Selnica (ta brod se mora na novo zgraditi), brod pri Lihočki vasi (samo za spravljane drv in stelje občanov vasi Lichendorf), brod v Ceršaku, državna cesta št. IIj Špilje, okrajna cesta čez Plavč in občinska cesta iz Svečine, cesta Slatinski dol—Račane, cesta na Špičniku, cesta Sv. Jurij—Lučane. (Prehode na ostalem delu meje bomo označili, ko dobimo tozadevno poročilo).

To so v glavnem točke, ki so potrebne, da so o njih poučeni prebivalci na meji. Naši zastopniki: Roškar, Žebot, Supanič, Šparl, Peklar, Bauman, Očkerl, Reiter, Kren, Šerbinek, Šumandl in drugi so zahtevali v imenu prebivalstva, da se naj v obmejni promet še vpostavimo točke:

1. Ker manjka v naših krajih soli, se naj izjemo ma dovoli obmejnemu prebivalstvu kupovati sol v N. Avstriji, kjer je tega blaga v izobilju. Ker je sol pri nas pod monopolom, kakor tobak, vladni zastopniki niso ugodili tej zahtevi, pač pa bodo o zadevi poročali vladi.

2. Železo, cement, opeko in druge stavbene potrebščine se smejo dovažati k nam, a na meji je treba plačati obično carino.

3. Mrtvaške krste v obmejnem kraju naši ljudje težko dobijo. Tudi te se smejo prenesti k nam, a plačati je treba carino.

4. V imenu ljudstva sta naša poslanca komisiji obrazložila, kako velikanske sekature izvršujejo pograničarji, posebno pravoslavni Wranglovci nad našim ljudstvom. Zahtevala sta, da se Wranglovce takoj odstrani. Zastopnik naše vlade je izjavil, da bodo pograničarji odpušteni dne 1. oktobra.

5. Naše prebivalstvo ob Muri je zahtevalo, naj se vendar enkrat uredi ribolov v našem delu Mure. Pravico ribolova od Špilja do Murhova še ima vedno nemška graščina Ehrenhausen, od Murhova navzdol ob Muri pa graščina Gornji Cmurek. V Ceršaku je izjavil vladni zastopnik g. županu Reiterju, da bo komisija predlagala vladi, da naj da občinam ob Muri začasno pravico ribolova in izdajo ribiških kart.

6. Obmejnim živinorejcem naj bo dovoljeno prodajati živino mesarjem v Nemški Avstriji. Tej zahtevi se bo najbrž ugodilo.

7. Ker so mnoge župnije po novi meji prerezane, so naši zastopniki zahtevali, da smejo ljudje onstran meje hoditi v našo cerkev k službi božji (Sv. Ilj, Svečina, Sv. Jurij, Sv. Duh itd.). Z prolaznico bo vsakemu pot v cerkev dovoljena.

8. Uspeli smo tudi z zahtevo, da smejo naši ljudje iz Slovenskih goric v bodoče izstopati na železniški postaji Cmurek iz tranzitnega vlaka ter prekoračiti mejo čez most pri Gornjem Cmureku in čez brod pri Sladkem vrhu. Tudi blago, ki ga pripeljejo iz Jugoslavije, smejo razkladati v Cmureku in ga prepeljati brez vsake carine čez cmureški most ali brod pri Sladkem vrhu. Ta ugodnost bo posebno važna za prebivalce Apačke kotline, župnij Sv. Ane in Marije Snežne.

O drugih podrobnostih obmejnega prometa bom še poročal. Pozivam ob tej priliki naše prebivalstvo ob meji, da pošlje vsakojake pritožbe in želje glede obmejnega prometa meni ali poslancu Roškarju, da jih prednašama na pristojnem mestu.

Maribor, dne 8. septembra 1922.

Franjo Žebot.

Naša zborovanja.

Obrtnike, ki so pristaši SLS vabimo, da se udeležijo Obrtne zveze, ki se vrši prihodnjo nedeljo, dne 17. septembra ob pol 10. uri dopoldne v Gambrinovi dvorani v Mariboru. Na shodu govorijo naši poslanci,

podpredsednik Trgovske in obrtne zbornice g. Ogrin iz Ljubljane, prof. Vesenjaki in drugi. Namen shoda je, da se za vse okraje Slov. Štajerja ustanovi Obrtna zveza. Pridite torej iz vseh okrajev obrtniki, ki ste krščanskega mišljenja: kovači, čevljarji, krojači, gostilničarji, zidarji, tesarji, kolarji, mizarji, urarji in obrtniki vseh drugih vrst prihodnjo nedeljo v Maribor. Po shodu si udeleženci ogledajo obrtno razstavo. Agitirajte med tovariši-obrtniki za udeležbo. Po železnici velja polovična vožnja.

Shod dr. Korošca v Celju. Dne 24. septembra ob 9. uri dopoldne ima dr. Korošec v Celju v Narodnem domu (velika dvorana) shod SLS za celjski in laški okraj. Spored: Ob 8. uri v župnijski cerkvi sveta maša s cerkvenim govorom za moše (Pridiguje g. dr. Hohnjec). Ob 9. uri shod SLS v veliki dvorani Narodnega doma. Govorijo dr. Korošec, prof. Vesenjaki in dr. Hohnjec. Somišljeniki mesta Celje in celjskega in laškega okraja, pridite!

Sv. Barbara v Haložah. V nedeljo, dne 24. septembra po rani maši se vrši pri nas shod Slovenske ljudske stranke, na katerem bosta govorila poslanec Žebot in urednik «Slov. Gospodarja» g. Golec. Haložani, na svidenje!

Sv. Jurij ob Južni železnici. V nedeljo, 17. septembra, po ranem sv. opravilu ima dr. Korošec pri nas shod Kmetijske zveze za župnije: Sv. Jurij ob juž. žel., Damlje, Kalobje, št. Vid pri Grobelnem, Ponikva ob juž. žel. in Sliv. nica pri Celju. Somišljeniki povabljeni.

Kozje. Dne 17. septembra se vrši v Kozjem po poznem svetem opravilu ob 11. uri dopoldne okrajni shod Kmečke zveze za vse župnije sodnega okraja Kozje. Shod bo na trgu pred cerkvijo. Govorijo gg. poslanci Krajnc, Stanovnik, Žebot in urednik Slovenca Fr. Smodej. Sveto opravilo pred shodom se začne ob 10. uri.

Na Sladkem vrhu pri Cmureku sta poslanca Roškar in Žebot priredila dne 8. septembra pri kmetu Pučko velik shod, kateri se je prav lepo obnesel. Ljudstvo je glasno odobravalo delovanje poslancev naše stranke. Povsod izražajo željo po novih volitvah. Organizacija naše stranke tudi v teh krajih napreduje.

Brinjeva gora je bila dne 10. septembra ganljive slovesnosti krščanskomišlečega ljudstva. Na tisoče se nas je zbralo iz vseh strani konjiškega in sosednjih okrajev. Cerkevno slovesnost je poveljal sloviti mladi pridigar č. g. Franc Hohnjec, župnik čadramski. Po pozni sveti maši je na obširnem prostoru pred Marijino cerkvijo otvoril ljudski tabor vlč. g. svetnik Karba. Navzočih je bilo deset županov. Zbrane množice so z zanimanjem sledile poljudnemu govoru narodnega poslanta Fr. Žebota. Naš poslanec nam je prav jasno in z dokazi opisal krivice sedanjega slabega gospodarskega in političnega položaja. Govor je sledilo po obširni gorski trati vseobčo odobravanje. Gospod predsednik je izrekel v imenu ljudstva Jugoslovanskemu klubu iskreno zahvalo. Ljudstvo je glasno zahtevalo nove volitve.

Ptujska gora. Dne 3. septembra so posetili Ptujsko goro člani Strokovne zveze v Mariboru. Najprvo je bilo poznno sveto opravilo za Strokovno zvezo, potem pa se je vršil shod zunaj na prostem pred cerkvijo. Shod se je vršil čisto mirno, le oni veliki (ne po duhu, ampak po telesni dolgosti) Milko Peče je delal neumestne medklice, ki so kazali vso njegovo duševno plitvost in revščino ter zlobo. Je pač Peče. Zenske so mu klicale: «Sram vas bodi!» Sekundiral mu je Predanov učiteljčnik Karličko. Res lepa dvojica! Sploh pa je Pečejevih «medicinkov» že sita vsa Gora, kajti ljudje, ki špijonirajo, vohunijo in lažejo po liberalnem časopisu, se vsakdo rad ogne, celo lastni pristaš, če je poštenjak. Ovaduha in špijona prezira vse! Tu na Ptujski gori imamo par ljudi, ki hodijo v cerkev le zato, če bi mogli vjeti gospoda župnika pri kaki besedi, da bi ga potem ovadili. Ker pa se jim to ne posreči, pa potem v liberalnem Jutru in Taboru zavijajo resnico, lažejo, se zaletujejo v župnika. Gospod Milko, to je državotvorno, kaj ne da? Ali poznate suho večerjo z dolgo haljo, o kateri smo nedavno čitali v slavnem «Taboru». Pa ta ni prava; mi gorci poznamo neko drugo suho večerjo, ki ima za sto procentov dolge noge in je v zlahti z mačjim lovcom, tista je prava. Drugokrat več!

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Dne 10. t. m. so se sestali v Zagrebu javni delavci intelektualci iz cele države, da se posvetojujejo, kako bi se našel izhod iz vsestransko težkega in nevarnega položaja, v katerega nas je zavedel današnji režim. Vsem je jasno, da je vladna politika prepojena s pohlepom in nepoštenostjo in da se je v tem duhu vse doslej postopalo ter da je tako tudi ustava sestavljena in sprejeta, vsi vedo, da se mora nepoštenost odpraviti, javna vest zbuditi, ne vedo pa, kako naj se to stori in doseže, ker nimajo pravega programa in med seboj, kar izhajajo iz najrazličnejših strank, tudi ne prave sloge. Ker je že spoznanje z željo po poštenosti in odporu proti korupciji mnogo vredno, zasluži zagrebški zbor naše pozdrave in našo podporo.

Ker se je zborovanja udeležil tudi predsednik demokratskega kluba Ljuba Davidovič z drugimi trenejšimi demokrati, je razkol med demokrati gotova stvar. Pribečević se bo oklenil Pašiča in ta dva ostaneta glavna stebra dosedanje, splošno obsojene vladne politike.

Ministri, koliko jih je sploh v Beogradu, so sklenili da se skliče zakonodajni odbor dne 1. oktobra, parlament pa pet dni pozneje.

V Beograd so dospeli odposlanci Bleerove skupine iz Amerike, da proučijo, kako bi se Beograd zvezal z morjem. Bleer sploh ne misli dati finančnemu ministru dolarjev, temveč samo družbi, ki bo gradila beograjsko-jadransko železnico.

Poštni minister je tudi izdal ostro naredbo proti nerednostim, ki se danes dogajajo na pošti. Zagrozil je s strogo kaznijo, če se bodo poštna pošiljatva še naprej izgubljale in kradle. Ostalo bo seveda samo pri papir-

nu naredbi, kakor so tudi batine ostale, ko jih je policajminister prepovedal.

V političnih krogih se je zopet zbudila zahteva po parlamentarnem nadzorstvu zunanje politike. Seveda bo ta želja in zahteva neizpolnjena, ker Pašič še nikdar ni trpel nadzorstva.

REKA PROTI ITALIJI.

Reška javnost je zelo razburjena, ker Italija omalovažuje vse dogovore in pogodbe. Listi zahtevajo, naj se tudi Jugoslavija kot drugi pogodbenik pripusti, da sodeluje pri ustanovitvi reda in gospodarstva reške države

GRSKA

je po polomu svojega samovoljnega in predrznega vojne pohoda proti Carigradu doživela tudi vladno krizo. Sestavljen se je nov kabinet in najbrž se bo moral tudi kralj Konstantin umakniti in Venizelos se bo vrnil iz inozemstva. — Naša vlada še vedno po vsej sili podpira in zagovarja grško politiko. Grško, ki tako strašno tlačí Jugoslovane na svojem ozemlju, podpira, proti Turški, ki ima toliko simpatij od naših državljanov-muslimanov, pa hujska.

ZVEZA NARODOV.

Na seji tretje komisije je predložila Anglija po svojem zastopniku te-le predloge: naj se pri vseh vladah posreduje glede znižanja vojaških sil in vojnih proračunov in sicer bi se moralo to posredovanje ponoviti vsako leto, naj se sestavi posebna komisija, ki bo vršila pregled razoroževanja ter vodila o njem točne podatke, naj bi Zveza narodov sklicala posebno konferenco, ki bi se pečala samo z vprašanjem razorožitve in nato konferenco naj bi se povabila tudi Amerika gleda dogovora o odpravi fabrikacije in trgovine orožja.

KMETSKI PRAZNIK NA BLEDU.

«Kmetijski list» se je ustil na dolgo in široko, kakšna velikanska reč bo na Mali Smaren na Bledu, da bo velko sjajnejša od lanske itd. Gospod minister Pucelj je naročil dva posebna vlaka, izbral nebrot fermanov in izgrabil tudi Kmetijsko družbo, katera je razpisala premovanje živine, dočim kmetijska družba ni imela svobodnih rok ter so imeli prignati živino samo slabostojneži. Krajci zaupniki SKS so dobili ukaz, tiskan v «Spiegelschrift» od vodstva SKS, da sme dobiti prigrasnice samo živina SKS ter da morajo prigrasnice zival zaupniki preje ogledati. Vsak posestnik pa dobi odškodnino v znesku 80 kron in še nagrado za žival kot tako posebej, kolikor točk se ji bo priznalo. Zivine so prignali še precej, tudi gospod Pucelj je prišel pogledat, ker pa volov ni bilo, je kmalu odšel.

Popoldanski shod je bil pa kaj klavern. Vlaka, katera je naročil gospod minister, sta pripeljala komaj 200 ljudi (drugi je bil razen sprevednikov popolnoma prazen). Kdo bo plačal? Država, kaj ne? Z drugimi vlaki, kateri vozijo redno ob praznikih se je pa pripeljalo le malo samostojnežev, kajti gospod minister je lahko prepričan, da na Mali Smaren pride vedno veliko ljudi na Bled, ker je stara navada kranjskega ljudstva, katero je na ta dan romalo na Brezje in na Bled in še bo, ko samostojnih praznikov ni bilo in jih ne bo!

Slavnostno (?) zborovanje je otvoril Medved iz Hraš ter je podal besedo gospodu ministru, kateri ni povedal nič novega, zagovarjal se je namreč radi volov, o katerih je izjavil, da je dobro naredil (!), da jih je prodal in radi drugih lumparji. — Obljubil ni nič drugega kot to, da bo za naprej še ravno tako delal za kmetosko ljudstvo.

Za njim je govoril poslanec Rajer, dobrorejen možič, kmetu prav nič podoben ter je jamral, da je težko radi strankinega glasila ter da se, ti presneti «samostojneži» v parlamentu na vso moč bojujejo in da le težko kaj dosežejo za kmeta, da pa zase lahko, tega ni povedal.

Potem je klobasal Mrmolja take stvari, da ga je že minister grdo pogledoval in rekel, da mu je bilo težko zapustiti plug te riti v parlament. Ljudje so pa uvideli, da le klobasa ter so se muzali. Govoril je tudi, da jih klerikalci napadajo, to pa le takrat, kadar delajo (?) in se mučijo v parlamentu za svobodo kmeta, o katerem je potem fantaziral, da je svoboden, da mu sije svobodno solnce in da še nikdar ni bilo tako dobro za kmeta, kakor sedaj itd.

Nato je pozdravil zborovalce v imenu srbskih Kmetov, neki kmet iz Požarevca.

Medved je končno predlagal resolucijo, katere so propadle, ker bi lahko dvignjene roke na prste na roki (levi) in na nogah preštel, pa bi še kak prst ostal ter je bedastočano zaključil zborovanje.

Po zborovanju je bila dirka fijakerjev in jahačev. Ljudi je bilo 5—6000 radovednežev kmetov, obrtnikov, delavcev, blejske gospode ter uradnikov. Zanimanja nobenega. Ugovarjati ni hotel nikdo, ker ni vredno mlatiti prazne slame in so gg. govorniki vsaj enkrat nemoteno govorili; v narodni nošah jih je bilo okoli 20 in eden sam okrašen voz.

Po dirki so ljudje odšli iz Zake, le kakih 600 ljudi je ostalo na zabavalšču, ki so postali v noč res slabostojni (škandal v Lescach).

Ljudje so pa rekli, da ne gredo nikdar več slabostojnega zborovanja gledat, da ni za «mujo», da bi jih za Puceljeve imeli. —

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Gospod arhidijakon Franc Hrastelj v Konjicah je obhajal dne 9. t. m. v Konjicah 70letnico svojega življenja. Visokemu jubileantu, ki je še čil in zdrav, kličemo iz dna srca: Še na mnoga leta!

Petindvajsetletnica načelnika okrajnega zastopa v Kozjem. Dne 30. avgusta je poteklo 25 let, odkar načeljuje okrajnemu zastopu kozjanskemu č. g. dekan Marko Tomažič. Prav ta dan je pod njegovim spretnim vodstvom pred 25-timi leti zmaga slovenska stranka pri zelo viharjih volitvah v okrajni zastop. Marko Tomažič, splošno priljubljeni današnji jubilar, je ostal njegov načelnik brez presledkov 25 let. V vseh panogah pravega in trajnega napredka se je vedno odlikoval in stal v prvih vrstah. Ne bomo naštevati njegovih zaslug za kozjanski okraj, ki so poznavateljem razmer v kozjanskem okraju dobro znane! — Obče spošta-

vanje mu je boljše plačilo. Prečastitemu gospodu načelniku naše iskrene hvala!

Na delo za revne dijake! Na prvi strani prinašamo oklice odbora, ki si je stavil nalogo, da priskrbi revnim gladujočim dijakom toplo večerjo. To misel je rodila v teh žalostnih časih prava krščanska ljubezen do bližnjega. Katoliški možje, dobrosrčne matere, vrli mladeniči in usmiljena dekleta, tekmuje med seboj, da zberete kolikor največ veliko milih darov! Posebno naši župani in občinski odborniki, ki so v pravem pomenu besede izvoljeni zaupniki ljudstva, naj podpirajo na vso moč to blago delo. Častito duhovščino pa prosimo, da ta blag namen dobrim vernikom toplo razloži in priporoči ter v župniji, po občinah in po vaseh organizira zbiranje živil za dijake. Kjer razmere pripuščajo, naj bi se zbiranje začelo 1. oktobra ter končalo vsaj do 15. oktobra, da se lahko začne z dijaško večerjo že s 1. oktobrom. Sicer pa naj naši zaupniki sami določijo čas in način zbiranja, ker krajevne razmere najbolj poznajo. Darovi se naj pošiljajo na naslov: Odbor «Dijaške večerje» v Mariboru, Cirilova tiskarna.

Darujte drva za «Dijaško večerjo»! Nekateri župnijski, posebno na Pohorju nimajo toliko živil, imajo pa velikanske gozdove. Prosimo, da naši zaupniki zberejo tam večjo množino drv, ker drva nujno rabimo za kuhanje dijaške večerje.

Tudi sadje za «Dijaško večerjo». Letos je obilno sadje. Ponekod ga niti spraviti ne bodo mogli, ker primanjkuje posode. Vljudo prosimo, da nam dobrotniki naklonijo vsako množino sadja za revne dijake. Sadej naj ne bo preveč obtolčeno, da se lahko hrani nekaj časa. Priskrbeli smo tudi za to, da bomo v Mariboru sadje posušili. Tako bodo revni dijaki dobili za pribojšek sveže in suho sadje!

Vojaški dopusti. Poslanec dr. Hohnjec se je na vojnega ministra obrnil z interpelacijo, v kateri zahteva, da se kmetskimi in viničarskim sinovom da v kolikor največjem obsegu dopust za čas vinske berbe in trgovanja in spravljanja sadja. Ob tem času je namreč na delu toliko dela, da ga domači ne morejo zmagati brez pomoči svojih in viničarskih sinov, ki sedaj služijo pri vojaki.

Manevrov v Slov. goricah ne bo. Poslanec Žebot je na interpelacijo, ki sta jo on in poslanec Roškar vložila proti nameravanim manevrom v Slovenskih goricah, dobil te dni odgovor iz Beograda, da manevrov letošnje jesen ne bo. To sporočamo našim ljudem, da ne bodo vznemirjeni.

Prvi deklški tabor za Gornjo Savinjsko dolino. (Dopis iz Rečice ob Savinji). Vkljub slabemu vremenu je prvi deklški tabor za Gornjo Sav. dolino izborni uspel. Zastopane so bile Dekliške zveze, Marijine družbe in orliški krogi iz treh dekanij. Na okrašenih vozovih so prihajale za dobro stvar vnete mladenke iz Solčave, Luč, Vranskega, St. Jurja ob Tab., Braslovč itd. Priredili so vse krasno pripravili, vrli Rečičani so pa okrasili hiše, postavili mlaje itd. in na ta način počastili celo prireditev. Ob 10. uri se je pričela pridiga na prostem pred cerkvijo. Prevz. knezoškof dr. A. B. Jeglič iz Ljubljane je vneval dekleta za čednostno življenje ter priporočal globoko vero, čisto življenje ter pokorščino do staršev. Po pridigi je služil prevz. gospod knezoškof ob obilni asistenci na prostem presv. mašo, pri kateri je krasno pel domači cerkveni pevski zbor. Ob 12. uri se je pričel tabor, katerega je s krasnim govorom odvarjal domači gospod župnik. Prav pristrčno je pozdravil mladenke in ostale zborovalce župan občine Rečica. Kot prvi govornik je nastopil profesor Ivan Bogovič iz Maribora, ki je govoril o notranjem delu mladinskih organizacij. Narodni poslanec Vladimir Pušenjak je razpravljal o vprašanju »Zena in javnost« ter pozval navzoče k vstrajnem delu v mladinskih organizacijah. Nato so nastopile zastopnice organizacij in govorile o delovanju deklških zvez, Marijinih Solčave, Luče, Vransko, Sv. Jurij ob Taboru, Smartno ob Dreti, Mozirje, Skale, Sent Peter v Sav. dol., Nazarje, Kobarje, Smartin na Paki in Soštanj, ki so prinašale pozdrave organizacij in govorile o delovanju deklških zvez, Marijinih družb, Orlic, o čednostnem življenju, o izbiri stanu, o dobrem časopisju, o ljubezni do Marije itd. Po končanem sporodu so se v cerkvi vršile večernice in cela slovesnost končala ob 3. uri popoldne. S ponosom lahko gledajo deklške organizacije v dekanijah Braslovče, Saleške doline in Gornji grad na prvi tabor v Rečici ob Savinji, katerega se je udeležilo okrog 2000 mladenk, žen in zborovalcev iz omenjenih dekanij. Podrobno poročilo o taboru prinese »Naš Dom«.

Kaj je z ribolovom v Muri? Pravico do ribolova v Muri še imajo vedno nemški graščaki iz Ehrenhausena in Gor. Cmureka. Ob priliki komisijonega obhoda meje so naši župani, n. pr. Reiter v Čeršaku, Zöhrer na Sladkem vrhu in drugi zahtevali od vladnih zastopnikov, naj vlada da pravico ribolova v Muri domačinom a ne tujcem. Ta zahteva je upravičena. Naj ima delavec in domači posestnik pravico do ribolova. Videli bomo ali bodo politične oblasti šle domačinom na roko. Polovica toka Mure je naša, zategadelj zahtevamo tudi pravico ribolova za naš del Mure za naše ljudi!

Silno je jamral Mermolja na samostojni komediji dne 8. septembra na Bledu. Kot »slavnostni« govornik je silovito tožil, da so Štajerci tako strašno nevhaležni, ker ga ne marajo poslušati. Priznal je, da mu na Štajerskem pšenica ne gre več v klasje. Smilil se nam je Mermolja. Vertojski junak je ves scagan vpil: A maščevanje, maščevanje nad klerikalci! Mi pa pravimo: Mermolja, kar izgini nazaj v Vertojbo. Mi te ne maramo, narod te je spoznal, vrgel te je na cesto, ne vsiluj se več. Prinesel si sovraštvo, seješ sovraštvo in nesrečo. Ljudstvo je že izreklo sodbo nad teboj in tvojo Samostojno! Tako se je godilo tudi Judežu...

Kako je Mermolja bežal iz Sv. Jakoba. O nesreči poslanca Samostojne Ivana Mermolje pri Sv. Jakobu v Slov. goricah dne 3. septembra se nam še poroča: Vse je zapustilo hudoglednega moža iz Vertojbe. V Slovenskih goricah se vsak mož in fant, ki se kaj drži na sam sebe, sramuje biti pristaš njegov. Kako je dne 3. sept. hotel Mermolja zborovati v St. Jakobu, ste že poročali.

Gospod urednik, sprejmite še to-le dopolnilo: Ko je spoštovani naš župan g. Peklar odločno prepovedal Memolji zborovalne prostore v svoji hiši, je poslal debeluhasti junak svojega oprodo nekega grizljavega Brusu od hiše do hiše prosjati prostorov. A povsod smola! Nihče, nobeden pošten Jakobčan ne mara imeti pod streho povzročitelja nepotrebnega sovraštva v naših krajih. Edino upanje je bil Mermolja in Brusu g. Arnuš. Zgodaj zjutraj sta došla k njemu in ga vse mile in nemile viže prosila za zborovalni prostor. A gosp. Arnuš pravi Mermolji: «V moji hiši Samostojna ne bo zborovala! Kaj hočete vi pravzaprav pri nas? Dobrega nam itak nič ne prinesete, slabega pa ste nam že itak dovolj učinili.» Oba politična lovca sta se zatekla nato k trgovcu g. Matijašiču. Med sv. mašo sta molče čepela v trgovčevi sobi in premišljevala o nemili usodi Samostojne. Tako bogaboječ je Mermolja, da še k sv. maši ni šel. Še enkrat sta poskušala omehčati srce gospodarjevo, a zamanj. Še pred koncem božje službe sta jo poskrivni poti vsa zgrevena mahnila iz St. Jakoba. Mi fantje smo pa čakali Mermolja, da ga na prav poseben način pozdravimo, a še le okoli 8. ure smo zvedeli za korajžen beg samostojnega generala. Ljudstvo pa govori tako: Leta 1920 nas je Mermolja zapeljal na krivo pot, vse nam je obljubljal, a spravil nas je v nesrečo. Naj se več ne pokaže v naših krajih! Vsi ostanemo zvesti naši krščanski stranki! Taka je sedaj ljudska sodba!

Novice in zanimivosti iz Pernic nad Muto. Silni naliv v noči od 3. do 4. septembra je napravil mnogo škode. Bistrica, sicer navaden potok, je narasla v celo deročo reko. Enako se je zgodilo začetkom septembra 1916, ko je odnesla razen enega, vse mostove in cesto razstrgala. Velikansko neurje je dne 3. in 4. septembra razsajalo nad Pernicami, Sv. Jernejem in Sopoho. Dva potoka, ki pritečeta iz Golice, nemški Koralpe, in se sekata v bistriškem jarku, Dvojni potok imenovanem, sta poplavila celo dolino. Voda je odnesla mnogo lesu in vse mostove, tudi onega, ki je 1916 ostal. In je tako popravilo ceste od Mute do Dvojnega potoka ob Bistrici, kakor je v načrtu, zopet otežkočeno. — Te dni se pričakuje tu obmejne komisije, kar pa ni nič posebnega, bilo jih je že tukaj od leta 1919 gotovo že petdeset, a vzlic temu nikdo ne veruje, da bodo obmejni kameni dolgo stali. — Podružnica Sv. Urban na Planini, ki so jo 1919 vojaki onesnažili, je sedaj popravljena in zvonik, v katerega je lani strela dvakrat udarila, a ne vnela, tudi obnovljen. Pernice, prej sicer zakoten kraj, ima sedaj vedno mnogo tujcev, posebno vojakov, le žal, da ni zadosti stanovanj na razpolago.

Poroka dveh naših vrlih pristašev. (Dop. iz Brežic ob S.) častni kanonik, dekan in mestni župnik Jožef Mešiček pridno in ugledno tukajšnjo mladenko gospodično kontoristnjo Mici Ferenčak z gospodom Francetom Frank, vrlim našim pristašem, posestnikom in županom v Vitanju. Kot priči sta bila navzoča nevestin stric, g. Jožef Ferenčak, trgovec v Ljubljani, in ženinov brat gospod Alojzij Frank, trgovski poslovodja v Brežicah. Nevesta je bila večletna tajnica tukajšnjega izobraževalnega društva, nastopala je mnogokrat na gledališkem odru, bila je prva načelnica orliškega krožka, svetovalka v predstojništvu Marijine družbe, načelnica evharističnega odseka, cerkvena pevka in tajnica pripravljalnega odbora za katoliški shod. Kako priljubljena je bila pri vseh, je pokazala poroka, pri kateri je prisostvovala polna ceskev vernikov. Marijina družba ji je zapela v slovo. Med poročno sv. mašo sta ženin in nevesta prešla sv. obhajilo. Bog nam daj več takih vzornih nevest in ženinov, potem bo v slovenskih družinah kmalu začelo živeti novo, vzgledno krščansko življenje. Mladi par naj spremlja povsod božje varstvo in blagoslov!

Sveta birma pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Pretekli teden smo imeli tukaj sveto birmo, katero smo prav na slovesen način slavili. K proslavi je dosti in največ pripomogla naša dobra mladina s svojim vstrajnim in neustrašenim delom, kjer gre vsa čast orlovskemu odseku. Prav v lepem številu so se zbrali naši zavedni fantje in dekleta v krajih in dekleta Marijine družbe belo oblečena že na predvečer k sprejemu škofa. Ob njegovem prihodu ga je pozdravil najprej krepek in neustrašen fant v imenu navzočih tovarišev Orlov. Govorilo so še potem kot vodja fare č. g. župnik ter zastopniki Marijine, mladeniške in deklške zveze. Ginljiv, lep in v srce segajoč je bil pred vsem pozdrav mladenke Lujzike Topolnkove, ki je pozdravila škofa v imenu orliškega odseka. Dan sv. birme je potekel popolnoma mirno in brez običajnega pijančevanja, kar je dokaz, da še živi v naši mladini čut treznosti in dostojnosti in da besede njenih voditeljev niso izgubljene. Tako je prav. Bog živi!

«Narodni» trgovci v Ptuj. K seznamu narodnih trgovcev Podružnice jugoslovanske Matice v Ptuj, objavljenem v zadnji številki Slovenskega Gospodarja je treba majhne pripombe. Imamo namreč med njimi nekatere trgovce bolj narodne kot je narod sam. Le pridite v Ptuj in opazili jih bode, stoječe med vrati svojih trgovin demonstrativno s sokolskim znakom. Kako pomilovalno vam gledajo na manj narodne in protidržavne elemente iz okolice! Gospodje! Da ne bo nesporazuma in krivice na nobeno stran, obesite na svoja vrata napis: Tukaj se prodaja samo Sokolom! Spominjamo se izložbe, kjer se je kakor v posmeh sopiril čez celo poletje velikanski plakat za sokolski izlet v Ljubljani sredi med kmečkimi naglavnimi rutami! Kako se je to lepo podalo! Gospod Lenart, le mislite, da je vsaj ena ženica ali dekle, ki eventualno kupi pri vas ruto, bila na tem zletu v Ljubljani? **Zelo dvomljivo. Gospodje, prosimo vas, ne trkajte se preveč na vašo sokolsko narodna prsa, ker še bi bil ves narod tako naroden kot ste Vi, bi lepa Slovenija ne bila več slovenska!** Našim okoličanom pa prepustimo, da spoznajo te ekstra-narodne kapacitete.

Samostojnost v trgovini. (Dopis iz Zavodnje). Samostojni župan Martin Ročnik je tudi predsednik občinskega odbora za pobijanje draginje. Draginjo pa s tem pobija, da v svoji trgovini prodaja blago po pretirano visokih cenah in s tem trpijo ravno najubožnejši sloji. Celotobak prodaja nad dovoljeno ceno, pri tem pa še ne skrbi, da bi ga imel vedno v zalogi, tako, da nas njegova samostojnost še pri tobaču izstraduje; koruzo za ubožne sloje je itak razdelil med samostojne »tovariše«, ubogi pa skoz prste gledamo. Pa kaj je to njemu. On je samostojen gospod in dela, kakor hoče. Pomanjkanja in pravičnosti ne pozna.

Kakor vsako leto, tako tudi letos, se bo vršilo običajno žegnanje pri Laški podružnici Sv. Mihaela, dne 24. sept.

1922. Častilci sv. Mihaela se uljudno vabijo na ta stari, precej veliki prijazni hrib sv. Mihaela.

Vlom v župnišče. V petek, dne 8. septembra so neznanzi zlikovci med službo božjo od 9.—10. ure vlomili v župnišče v Šmartnem na Pohorju. Odnegli so mnogo drobiža (cerkvenega), gospodu župniku Sinkotu precej denarja, dve zimski suknji, volneno pelerino, posteljne rjuhe, obrisače, perilo, (z rdečo znamko F. S. in M. S.), črn dežnik, njegovim sestram dve celi obleki, pet svilenih robcev in dragocen Zeiss-trieder. O tatovih ni dosedaj sledu.

Uničeni vinogradi v okolici Djakova. Dne 1. t. m. je razsajalo silno neurje z vetrom ter točo po vinorodnih krajih krog Djakova. Škodo cenijo nad 1 milijon kron.

Darežljivi svatje. (Dopis iz Zavodnje pri Soštanju). Dne 21. avgusta je bila pri nas znamenita gostija. Poročila sta se ugleden posestnik Anton Potočnik in Katarina Schwarz. Vzornima poročencema želimo obilo sreče! Bog naj blagoslovi zakon in dobro krščansko hišo. Svatje so nabrali za dijaško kuhinjo v Mariboru 444 kron, za katere se jim v imenu revnih dijakov iskreno zahvaljujemo.

Enega umoril in dva težko ranil je v nedeljo dne 10. septembra okoli 7. ure zvečer 22letni Karel Ribič, ki je služil kot hlapec v Zamarkovi blizu St. Lenarta v Slov. goricah. Ribič, znan ponočnjak in pretepač je šel na nočno potepanje v sosednjo vas Močno (občina Sv. Marjeta ob Pesnici) ter je ondi na okrajni cesti blizu Šhikerjeve gostilne srečal tri pevajoče fante. Bili so to: brata Karl in Josip Belec in njun bratranec Jakob Gorjup, vsi od Sv. Lenarta. Vračali so se ti trije od svojih sorodnikov v Močni. Bres vsakega posebnega povoda jih je Ribič napadel in sicer z 30 cm dolgim kuhinjskim nožem, medtem, ko so bili vračajoči trije fantje brez vsega orožja, tudi brez žepnih nožičkov. Karl Belec je takoj izdihnil, kajti bil je od spredaj in zadaj strašno razmesarjen. Ostala dva ležita težko ranjena pri Sv. Lenartu in je po zdravniškem zatrdilu pričakovati pri Josipu Belec vsaki trenutek smrt. Ribič je že priznal svoje nečloveško dejanje in sedi že v zaporu v Mariboru.

Odvrnjena železniška nesreča. V petek, zjutraj sta med postajama Vuhred in Vuzenica bila osebna vlaka 415 in 422 v veliki nevarnosti. Po zanesljivih poročilih je vlakovodja vlaka 415 pustil brez danega dovoljenja odpeljati iz Vuzenice ter ni čakal privolitve od uradnika. Le vsled pravočasne obvestitve proge in naloga za ustavitev obeh vlakov od strani uradnika se je zamogla preprečiti opasna nesreča. Vlaka sta nato vpeljala v Vuzenico.

Strašen čin dveh seljakov. Dne 30. m. m. je bil usmrčen seljak Lipok iz okolice Siska. Brata Miha in Matevž Grguranič sta navalila s sekirami na golorokega Lipaka in sta ga tako obdelovala s sekirami, da je obležal mrtev na licu mesta.

Poverjeništvu invalidne organizacije v Ljutomeru priredi v nedeljo dne 17. sept. v Sršenovem logu veselico ob 3. uri popoldne. Na sporedu je vinska trgatve z raznimi drugimi zabavami. Zvečer ob 8. uri je kino-predstava: «Vojska pri Grodeku». Ker je čisti dobiček namenjen najbednejšim invalidom, se vabijo k obisku vsi stanovi brez razlike. Svira svetinjska godba. — Odbor.

Dar za dijaško kuhinjo v Mariboru. Na gostiji gospoda Potočnika, posestnika v Zavodnjem pri Soštanju se je nabralo za dijaško kuhinjo v Mariboru K 444.— Pri-srčna hvala.

Gospodarstvo

VINSKA RAZSTAVA V MARIBORU.

Največjo privlačnost na mariborski vinski razstavi (od 8.—17. septembra t. l.) tvori vinski paviljon. Vinarskega in sadjarskega odseka slov. Kmetijske družbe v Mariboru. Tukaj je razstavljeno od 80 producentov vin: zadrug in vinskih trgovcev blizu 200 raznih vin iz vseh okolišev mariborske pokrajine (bivše Štajerske) Na podlagi razstavnega kataloga si lahko vsak poišče vrste vin, za katere se posebno zanima.

Razstava je najbogatejša zbirka vin, ki jih je Slovenija dosedaj sploh videla in nobeden strokovnjak, oziroma vinski trgovec ne bi smel zamuditi prilike obiskati jo, ker nudi toliko zanimivega in interesantnega materiala, kakor ga še sploh ni bilo nikjer nakopičenega.

Vsa vina so se pred otvoritvijo razstave komisijonelno preiskusila in ocenila. Preskušnja se je vršila po vinarskih okoliših. Vsa vina so se razvrstila po kakovosti in dejanski vrednosti v pet kategorij in sicer:

1. V navadna namizna vina; 2. v boljša namizna vina; 3. lažja, za buteljke sposobna vina in 5. vinske špeciialitete.

V prvo vrsto se je uvrstilo 12 odstotkov, v drugo tudi 12 odstot., v tretjo 18 odstot., v četrto 25 in v peto 33 odstot. vseh razstavljenih vin. Med specijalitete spadajo pod razstavno številko 3, 4, 6, 8 in devet razstavlje na vina Clotara Bouvierja v Gornji Radgoni; nadalje 18 in 19 vin. zadruga «Ljutomerčan» pri Sv. Bolfenku; 25 Antona Puklavca v Mariboru; 38 Gjura Valjaka v Mariboru; 42 in 43 Franca Zemljiča v Mariboru; 44, 45, 46, 47, 49, 50, 51 in 52 Frica Zemljiča v Ljutomeru; 62 Gašpara Gaubeta v Spičniku; 67 Uprave Jareninski dvor; 80 Ignacija Supaniča v Vajgnu; 90 in 91 Miška Brenčiča v Spuhlji; 98, 99, 100, 101, 102 in 103 Franca Osterbergerja v Ptuj; 104, 106 in 108 Uprave posestev Štajerske hranilnice v Podlehniku; 114 «Vinarije» d. d. v Ptuj; 119 Antona Lipovškega v Smarjeti ob P.; 120 J. R. Pfrimerja v Mariboru; 130 Srečka Robica v Limbušu; 148 Antonije Jagodič v Smerju pri Jelšah; 149, 150 in 153 Vinarskega nadzornistva v Mariboru; 161 Jakoba Zdravca v Središču; 163 Otmara Dirmayerja v Ormožu; 166 Roberta Košara pri Sv. Bolfenku; 174 graščine Velika Nedelja; 176 in 177 Adolfa Stamen v Ormožu; 195, 196 in 197 Franca Mihele v Zavreču.

Preiskušnje vin posameznih vrst ter določitev najboljših vrst se niso dovršile in se naknadno objavijo.

Blazevič:

VINSKI POSODI IN NAČINU PRIPRAVLJENJA.

(Dalje).

Kako pripravljamo popravljene sode?

V posodo, katero smo pustili popraviti, da smo ali domestili poškodovane doge ali dno z novim, se ne more takoj vliati mošt ali vino, ne da bi sode pripravili. Popravljena posoda bi ravno tako neugodno vplivala na mošt ali vino, kakor nova posoda, zato moramo tudi popravljeno posodo pripraviti ravno na tak način kakor novo, torej ali s soparjenjem, ali z zaparjenjem ali z izlugavanjem z mrzlo vodo.

Kako se pripravljala ostala posoda?

Menim tu: a) zdrave sode; b) pokvarjene sode in vse ostale slučaje, da porabimo posodo za drugo pijačo, kakor je bila prej v njej.

a) Zdrave sode imenujemo tiste, ki so znotraj popolnoma čisti in imajo duh po zdravem vinu. V takem vinu moremo sode obdržati, ako jih po izpraznitvi temeljito izplahnemo s čisto, mrzlo vodo, tako da je voda, s katero smo splahnili sode, popolnoma čista, ko jo izpustimo iz sode. Ko smo na ta način izplahnili sode, jih moramo pustiti nekaj časa obrnjene v vodo z odprto čepno luknjo, da se popolnoma posušijo. Nato jih zažveplamo in ponavljamo to žveplanje vsakega šest dni.

Pri splahnjevanju sodov se rabi pogostokrat večkrat. Uporabe verige ne priporočam posebno; ako pa je veriga zrvajala in če je sod prevlečen z vinskimi kamni, pa je naravnost škodljivo uporabljati verigo. Zverigo se namreč drgne ob vinskem kamnu in ostanejo na njej železa kljub izplahnjevanju deloma v sodu ter povzročajo pocrnjenje tistih vin, katera imajo malo železa. Zato je najboljša vzeti za čiščenje sodov razen kremenec v orehovi debelosti — približno 4—5 cm — na en štrinjak. — Kremenec je vsled tega čiščenja sodov najboljši, ker je popolnoma snažen se da brez vseh težko spraviti iz sode.

Da zamore voda popolnoma izteči iz sode — in to mora zgoditi — položimo sod na veko, ga pustimo v legi kaka dva dni in ga še le na to zažveplamo. Za štrinjak vzamemo eno treščico žvepla. Če je sod več zamoren temu primerno več ali manj žvepla. Boljše zažveplanje je nakapljano žveplo na asbestu, kjer ga pa moramo vzeti povprečno enkrat več kot pri drugem.

Da se prepreči kapljanje žvepla v sod, se uporablja posebna priprava, s katero prestrežemo kapljanje žvepla na ta način, da kaplja žveplo v to pripravo. Tako pravdo dobimo v vsaki trgovini, katera se bavi s trgovino s kletarskimi potrebščinami. Ako pa uporabljamo žveplo na asbestu, ki ne kaplja, ga obesimo na navadno žveplo, kakor jo imajo po navadi skoraj vsi vinogradi.

Splošno znano je, da moramo žveplanje sodov popravljati in sicer povprečno vsaki šest dni, to pa velja tudi za sode, ki se pri gorenju žvepla nastala žvepla na zidovih (plin) sčasoma z vezo kisika spremeni v žveplo, ali pa se sčasoma sploh zgubi. Da si obvarujemo sode zdrave, moramo žveplanje ponavljati in sod v vsakem žveplanju dobro zabiti s piljko in čepom.

Vendar pa je pogosto žveplanje sodov škodljivo, če se sčasoma nabere na dnu sode toliko žveplene kisline, da škoduje sodu, t. j. les postane, kakor pravimo, krek. Če pa vlijemo vino v tako površno umito posodo, lahko postane človeškemu zdravju škodljivo, zato moramo napolniti posodo, katera je ležala približno leta prazna, s čisto mrzlo vodo, ki jo pustimo 4—6 dni v sodu, da na tak način izlugamo nabrano žveplo. Nato ko smo krop vili iz sode, znova zažveplamo ali pa vlijemo v sod vino. Najboljše namreč je, ako ko napolnimo sod z vinom, kajti vsi vemo iz izkušnje, da je posoda, ki je večinoma nalita z vinom, bolj zdrava, ki stoji dalje časa prazna in se žvepla. Tudi so tiste, ki so polne, veliko bolj trpežne, ko oni, ki so prazne.

Ako leži prazna posoda samo par tednov zažveplana, zadostuje, da jo pred uporabo s kropom, — brez žvepla — zaparimo in nato z mrzlo vodo umijemo.

Posodo pa, ki leži prazna in zažveplana samo dva štiri tedne, je treba pred napolnjenjem z moštom ali vinom izplahniti samo z mrzlo vodo. Na ravno tak način moramo postopati z novo posodo, ako je stala pripravljena prazna.

Prazne sode je najbolje pustiti ležati v kleti, kjer položimo na legnar ali podlago (gantner). Postavljamo sode na tla je naravnost škodljivo, ker bi začele sode prineti. Lahko pa shranimo prazne sode tudi v drugih prostorih, ako niso presuhi ali prevlažni. Če prostor presuh, se les vsuši, obroči postanejo rahli, nadaljnja posledica je, da postanejo sodi produšni, kar pravi, ne drže več tekočine. Če pa je prostor prevelik, obstoji velika nevarnost, da nam splesnijo; saj se pogostim žveplanjem jih lahko ohranimo zdrave v vlažnem prostoru. Nekateri vinogradniki imajo navado, da shranjujejo prazno posodo z odprto veko in v luknjo v bolj suhem prostoru. Tega načina shranjevanja posode ne priporočam, ker obstoja ali nevarnost, da se nam razsušijo, ali pa, da nam splesnijo. Na ta način je še obisto nevarnost, da lahko dobi vino, ki ga shranimo v suho posodo vzlic temu, da smo jo prej umili in neprijeten okus po izsušeni posodi, t. j. po splevali.

K b) Pokvarjena (bolna) posoda.

Ako izpraznjene posode nismo umili, ali pa smo jo slabo umili in pustili ležati z odprto veko in čepno luknjo v kleti ali kakem drugem vlažnem prostoru, ne da bi sode zažveplali, nam splesni po celi notranjosti. To se tudi lahko zgodi, ako smo posodo sicer umili in zažveplali, nismo pa veko ali čepne luknje dobro zabili, ali pa, ako smo sod premalokrat zažveplali. Če se je posoda pokvarila iz naštetih razlogov, je kriv dotičnik sam, ker je s svojo malomarnostjo si povzročil delo in stroške.

Pripeti pa se pogostokrat, da imajo vinogradniki, ne po svoji krivdi, marveč po krivdi svojih odjemalcev opraviti s pokvarjeno posodo. Odjemalci se po navadi dostikrat ne brigajo za usodo posode, v kateri se jim je poslalo vino, dasiravno je dal odposiljatelj ali pismeno, ali ustmeno navodilo, kako se mora z njo postopati. Dogode se celo slučaj, da odjemalci ne zažveplajo praznih sodov, če tudi jim je pošiljatelj vina poslal za žveplanje potrebno žveplo. Brezbriznost odjemalcev vin pa še gre dalje, da niti ne vrnejo praznih sodov pravočasno. Mogoče bo kdo mislil, da bi se naj take odjemalce pritegnilo, da naj plačajo odškodnino za pokvarjene sode. To se v življenju ne da dobro izvesti, ker bi vodilo tako postopanje do preprirov in tožb in prodajalec vina bi bil vsled tega prisiljen prevzeti posodo, če tudi je pokvarjena.

Plesnjiva posoda ima zaduhel (smrdljiv) duh; goveča sveča ugasne v taki posodi. Če to opazimo, moramo vzeti sprednje dno ven, da pregledamo in ugotovimo kako se je plesnoba že razvila. Če je notranjost sode prevlečena s plesnobo v nepretrgani plasti zelenkaste, višnjevkaste, modrikaste ali žolte barve tako močno, da ne vidimo skozi njo lesa, in da izgleda plesnoba, če obrisemo sod, bledljivo, ali več ali manj sivo, je to znamenje, da se je plesnoba vrinila že globo v les. Taka posoda je nesposobna za vino. Porabimo jo lahko za gnojnico ali za pripravo galice.

Pogostokrat se pripeti, da kupijo vinogradniki tako posodo samo radi tega, ker je zelo po ceni in mislijo, da plesnoba ne bo tako hudo škodovala. Tako ravnanje je izredno škodljivo, ker se pijača, če jo vlijemo v take sode pokvari, je skrajno neokusna in za prodajo popolnoma nesposobna. Vinogradnik, ki bi prodal vino, ki ga je imel v plesnivi posodi, bi se zagrešil po kazenskem zakonu kaznjivo dejanje in bi ga sodišče moralo kaznovati.

Pokaže se pa pri preiskavi, da se plesnoba ni močno razvila in da se je pojavila samo v večjih ali manjših lisah, ki so svetle barve in se še zamore videti skozi nje les, je to znamenje, da se da taka posoda še popraviti in sicer na sledeči način:

Posodo skrtčimo v mrzli vodi z ostro krtačo, najboljše je iz gosjih peres. Tople vode ne smemo vzeti, ker bi se plesnoba v topli vodi deloma raztopila in bi ta smrdljiva raztoplina se vrinila vsled svoje toplote v les in bi jo težko odstranili. Obenem se mora temeljito iztrgati s strgačem vse v sodu se nahajajoče skale — (špile) in vsa zmešana mesta in pod temi vgnezdene plesnobo, nakar še sod enkrat skrtčimo v mrzli vodi in ga nato izplahnemo z mrzlo vodo.

Ko smo na ta način osnažili sod, vpostavimo dno v sod in sod izparimo, zaparimo ali izlugamo z mrzlo vodo, ki jo pustimo 4—6 dni v sodu in končno zakuhamo z zdravimi droži na način, kakor sem ga že zgoraj opisal. Iz previdnosti vlijemo v tako posodo najprej slabše vino in ga pustimo samo kratek čas v njem in šele polagoma, če smo se prepričali, da je sod popolnoma dober, vlijemo vanj boljše vino in ga lahko pustimo dalje časa v sodu. Še bolj zanesljivo se ovini taka posoda, ako prevre v njej sadni ali vinski mošt, po pretakanju je taka posoda popolnoma sposobna za jabolčnik, oziroma starejša vina.

Kot pokvarjena posoda se smatra tudi tista, v kateri je bilo od organizma bolno vino, torej cikasto vino, na tudi tako vino, ki je imelo okus po mlečni kislini, nadalje grenko ali končno zavrenju podvrženo vino. Če bolezen ni nastopila v večji meri, se posoda da popraviti, v nasprotnem slučaju pa ne pomaga nobeno pripravljavanje, ravno tako ne, kakor pri posodi, ki je bila zelo plesnjiva in vsled tega neuporabna za shranjevanje vina.

S posodo, v kateri je bilo od organizma bolno vino, moramo postopati na način, kakor pri pripravljavanju nove posode. Če pa nameravamo vliati v tako posodo takoj vino, ali jabolčnik, postopamo s posodo na način, kakor sem ga opisal v odstavku o pripravljavanju plesnive posode.

K c) Pripravljavanje druge posode.

Se-li lahko napolni posoda, v kateri je bila črnina, z belim vinom?

Praviloma se naj ne vporabi posode za črnino, za belo vino, ker bi postalo belo vino rdečkasto in bi dobilo barvo, kakršno ima šilhar. Vendar smo včasih primorani napolniti posodo, ki je določena za črnino z belim vinom. V tem slučaju moramo sode pripraviti, da ne dobi belo vino barve in okusa po črnini. To se zgodi na sledeči način:

Na 100 litrov posodine vsebine se vzame 10 litrov vrele vode h kateri se doda četrt litra surove solne kisline, da tako povečamo raztopilno barve. Solna kislina se lahko kupi v vsaki drogerijski trgovini, pa tudi v večjih trgovinah s špecerijo. Posodo valjamo kakih 15 minut, da se omoči in splahne cela njena notranjost. Po tem času izpustimo tekočino, katera se je močno rdeče pobarvala in ponovimo zaparjenje z navedeno mešanico še drugikrat in če potrebno še tretjikrat, tako dolgo, dokler ne postane voda skoraj čista. Končno

še posodo dvakrat izparimo ali še bolje zaparimo z vrelo vodo, kateri pridenemo 2 odstotka sode in nato izlugamo z mrzlo vodo, ki jo pustimo tri do štiri dni v sodu.

Na ta način pripravljena posoda je uporabna za nalivanje belega vina. Iz previdnosti pustimo vino zopet kratek čas v posodi in še le po pretočenju lahko pustimo drugo vino dalje časa v sodu.

Je posoda, v kateri se je nahajal jabolčnik, rabljiva za vino?

Tudi o posodi, v kateri smo imeli jabolčnik, naj velja načelo, da je ne uporabimo za vino in da naj storimo to le v najskrajnejši sili. Če pa to storimo, moramo posodo pripraviti, na ta način, da ji odpravimo popolnoma duh in okus po jabolčniku, da ne dobi vino tega duha ali okusa. To se zgodi s soparjenjem ali zaparjenjem (2 odstot. sode) ali z enkratnim izluganjem s čisto, mrzlo vodo, ki jo pustimo 3—4 dni v posodi.

(Dalje prihodnjik).

Sromlje. Vsi tukajšnji vinogradniki so prodali lanske vino. Če ga še kdo ima, ga gotovo ne bo dal pod 40 K za liter, ker se bo ta kapljica še iskala. Suša je tudi grozdju škodovala, da nimajo grozdi toliko jagod, kakor lani. Sedanje mrzlo vreme bo tudi krivo, da ne bo mošt tako slaček, kakor lanski. Torej kimovec, pokaži nam toplo sonce in v vinotoku ti bomo hvaležni!

Akeija za pomoč vsled suše prizadetim kmetom. Kmetje v občini Polzela in Ljubno v Savinjski dolini so nakupili več vagonov sene in slame v Sremu. Poslanec Vladimir Pešenjak je interveniral pri železniškem ministrstvu, da se dovoli prevoz krme v Slovenijo po znižanih železniških tarifah, ter je naprosil poljedelsko ministrstvo, da naj prošnjo podpira. — Dobil je od poljedelskega ministrstva obširno poročilo, iz katerega posnamemo sledeče: Ko so se pojavili prvi glasovi glede suše, se je poljedelsko ministrstvo začelo brigati za znižani prevoz krme po železnici, na novo urgenco dne 16. avgusta je izjavil železniški minister, da je pripravljen znižati prevoz krme in slame v celih vagonih po najnižji tarifi. Poljedelsko ministrstvo je nato prosilo i za znižane tarife za prevoz otrobov in soli. Nadalje isto predlaga, da se da občinam in zadrugam brezobresten kredit za dobo jednega leta v svrhu nakupa krme za živine ter da se najde modus, kako bi se dajalo kmečkim posestnikom živinsko sol po ceni industrijske soli. Za dobavo semena (semenskega žita) se pripravljala posebna akcija.

Kmetijska razstava v Zagrebu. Od 17. do 23. septembra 1922 priredi v Zagrebu Hrvatsko-slavonsko gospodarsko društvo veliko razstavo, na kateri bodo razstavljeni konji, govedo, zelenjava, sadje in različna vina. Razstava plemenskih živali bo trajala le od 17.—19. t. m. in obeta biti zanimivejši del. Razpisane so nagrade na najlepšega žrebca 10.000 kron, plemensko kobilu 10.000, kakor tudi na najlepšega bika in kravo po 10.000 kron. Ker bo gotovo marsikateri našega kmetovalca ta razstava, ki je prva te vrste v Jugoslaviji, zanimala, se obisk najtopleje priporoča. Prometno ministrstvo je dovolilo vsem udeležencem polovično vožnjo v Zagreb in nazaj. Vsak obiskovalec naj si kupi na svoji vstopni železniški postaji cel vozni listek do Zagreba, ne odda pri izhodu na kolodvoru, ker velja, ako je od gospodarskega društva na razstavi potrjen, tudi za nazaj.

Zakaj ni soli? Od vseh strani prihajajo pritožbe, da ni dobiti kuhinjske soli. Kdo je temu kriv? Dokler je bila sol v trgovini prosto blago, je lahko sol vsak trgovec uvažal. A lansko leto je sedanja demokratsko-samostojna vlada proglasila sol kot monopolno blago, kakor je tobak. Sol smejo sedaj uvažati samo taki trgovci, ki jih vlada nastavi. V Mariboru je dobil to pravico veletržec Toneje, vsem drugim trgovcem pa je prepovedano uvažati sol. Radi tega soli primanjkuje. In kaj še le bo na zimo, ko bomo rabili mnogo soli za zelje in koline. Monopol je sol podražil za 100 odstotkov. Tako vlada sama dela draginjo in povzroča pomankanje najpotrebnejšega blaga. Naj naši poslanci zahtevajo, da se monopol soli odpravi. Kje je bil Pucelj, ko je vlada sol dala pod monopol? Glejte, tako skrbi Samostojna za ljudstvo!

Pomanjkanje soli. (Dopis iz Ptuja). Katerega podjetja koli se je že država lotila in ga prevzela v lastno upravo, doživelo je siguren fiasko. Danes nam to dokazuje monopolna uprava soli. Ne le, da je navila slabemu blagu cene na nezaslišno višino, ampak je tudi docela nezmožna, dobaviti zadostne množine. To je gospodarstvo, ki krifi po železni metli. V skladišču v Ljubljani je baje te morske soli robe zadosti, pa ker vozijo isto na kolodvor s črno čilo po ljubljanskih ulicah, je navozijo komaj pet vagonov dnevno mesto trinajst, kar je dnevna potreba. Velika ovira je tudi način plačila, ki ga je uvedla uprava. Poverila je s prodajo soli po gotovih mestih razne tvrdke, ki pa morajo blago plačati vsaj 14 dni naprej, predno morejo pričakovati dospetka blaga. Trgovec, ki je prevzel v zakup prodajo soli, je sicer po pogodbi vezan, imeti gotovo število vagonov soli na zalogi. Seveda tega nobeden ne stori, ker nima kapitala, da ga naloži brez obresti v zalogo soli. Te razmere so ne- vzdržne. Če država svojim zaupnikom in to boljšim tvrdkam, ne zaupa toliko, da zahteva plačilo proti računu, kot je to med trgovci navada, kako naj ljudstvo zaupa taki upravi. In slednjič, se li je Slovenija toliko zagrešila, da mora pojesti za kazen vso najslabšo morsko sol? Zraven tega pa isto plačevati po tako visoki ceni! Naše poslance prosimo, da tukaj ob priliki nekoliko prezačijo.

Poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov. Zalec, Savinjska dolina, koncem avgusta 1922. Dolgo zaželjeni dež je došel še le 23. in 24. m.; dasi je bil dobrodošel, vendar ni mogel bistveno pomagati poznemu hmelju, kateri je prehajal v kobule. Obiranje golding hmelja je pri kraju in so hmeljarji z množico nezadovoljni, ker so mnogo manj dobili, nego so pričakovali. Obiranje poznega hmelja je v polnem teku in bo v enem tednu končano. Pozni hmelj je tudi lepe barve in najboljše kakovosti. Hmeljska kupčija se še ni pričela.

Društveno vodstvo.

Zatec, CSR., dne 24. avg. 1922. Tukajšnja hmeljska prometna družba je priredila danes v to svrhu zborovanje

vseh hmeljarjev tukajšnjega okoliša, da le-ti določijo pridelovalne stroške za letošnji pridelek in da se zedinijo, da ga ne bodo pod to ceno prodajali. Hmeljarji naj ostanejo mirni in naj zaupajo svoji organizaciji, katera bo vse storila v zaščito hmeljarjev.

Nürnberg, dne 24. avg. 1922. Danes je bil tu prodanih 10 bal iz Tettnanga po 60.000 M za 100 kg, kar je po kurzu 55 13.200 j. K za 100 kg ali 132 jK za 1 kg.

Kotale se je taktika: Kakršno povpraševanje, takšno ponujanje! Ne silite torej k prodaji!

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 300—304 naših kron; francoski frank stane 23.60—24.08 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 0.42—0.43, za 100 češkoslovaških kron 1006—1056, za 100 nemških mark 22—23 in za 100 laških lir 1328—1356 jugoslovanskih kron. V Curihu znaša vrednost naše kronel.70 centima (1 centim je 1 vinar). Od zadnjega poročila je vrednost naše krone poskočila za 25 točk.

POZOR! *Dijaki in starši!* **POZOR!** Začetek šolskega leta je prišel. Treba bo kupiti novih knjig in raznih šolskih potrebščin.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5 priporoča:

Knjige za vse šole - raznovrstne zvezke - risalne bloke - papir - šestila - svinčnike - peresa - ravnila - radirke - spleh vse potrebščine, ki se rabijo v srednjih, meščanskih in ljudskih šolah.

Pestrezba solidna in točna - cene kolikor mogoče nizke.

Za obilen obisk se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5.

Dopisi.

Sv. Jurij v Slov. goricah. Na gostiji Zvajkar Friderik—Marija Kraner so zbrali veseli gostje 660 kron za bralno društvo. Vsem darovalcem iskrena hvala. Novoporočenec pa obilo sreče!

Sv. Jakob v Slovenskih goricah. Naše izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 24. septembra gledališko igrano »Veriga«. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Prosta zabava v gostilni Peklar. Prav lepo vabljeni domači in sosedje! Posebna vabila se ne pošiljajo nikomur!

Sv. Lovrenc v Slovenskih goricah. Veselo je gledati po naših vinogradih, še večje je pa veselje vinogradnika, kadar nosi butare palčič, da z njimi vestno podpre šparone, ki so preobloženi z lepim grozdem. Poln upa in veselja računa naš vinogradnik, koliko polovnjakov vina bo mogel letos prodati, da plača davke in si nabavi potrebnih življenjskih predmetov. Dal Bog, da bi bila jesen ugodna za naše vinogradnike ter da bi tudi naša vlada se nekoliko poprijela za izvoz naših vin.

Ptuj. Pri davkariji in davčni oblasti so nekateri gg. uradniki, ki bi radi naše ljudi kar odrli. Ako v petnajstih dneh ne plačaš predpisanega davka od kupne ali prevzemne pogodbe, te ti ljudomili uradniki, kaznujejo z gorostasno petkratno kaznijo. Tako se je n. pr. zgodilo, da je neki mali posestnik moral plačati namesto 20.000 kron desetka 100.000 K kazni, edin drugi 250.000 K. Nobena davkarija v Sloveniji ne postopa tako nečloveško. Na tak krut način so demokratiški uradniki že uničili par malih kmetijskih družin. Pozivamo vse prizadete, da pošljejo podatke o storjenih krivicah, našim poslanecem.

Polenšak pri Ptuj. Na šolnik Fink je težko zbolel na »klerikaloz«, to je klerikalni jetiki, katero si je nakopal vsled hude žhte »Slovenskega gospodarja«. Ko se ga je zopet spomnil v njegovi zadnji številki, se je njegovi, že itak opasni boleznj pridružil še hud pritisk krvi na možgane, vsled česar je postal zadnje čase popolnoma razstresen in omotičen. Po nasvetu raznih zdravnikov se je sedaj podal nekam v toplice in hudomušnji celo trdijo, da se je podal v Marijine Lazne, kjer ga je baje njegov pokrovitelj minister Pribečević priporočal staremu Pašiču, da imenuje našega šolnika za pisarja prve klase v kulturnobojnem oddelku naše beograjske vlade.

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Razmere, ki vladajo na naši šoli, so naravnost neznosne. Mi starši vprašamo šolsko vodstvo in krajni šolski svet: Ali ima trgovski pomočnik mesto, ali učiteljce? V stari šoli so na stanovanju dve učiteljci, ki imate dve mali sobi in eno kuhinjo, kje pa naj ima prostor trgovski pomočnik? Mi starši pa teh lepih vzgledov več ne trpimo. Naša deca naj se v šoli uči tudi lepega življenja, ne samo čitati in pisati. Ako pa je dotična učiteljica tako revna, da mora svoje počitnice vporabiti v trgovini, pa naj gre si vendar kam drugam olike učiti. Najboljše bo, ako napravimo tako, kakor so rekli naša mati naši Marici. Marica, oženi se, ali pa opusti to, te vožnje več ne trpim!

Ljutomer. V našem okraju se nekdo zelo peha za to, da bi se naše kmečko-delavske organizacije pridružile socialnim demokratom. Kot razlog navaja dejstvo, da se niso do sedaj izpolnile opravilne zahteve kmečkih delavcev. Dotičnik ne pove ljudstvu, da temu ni kriva SLS, temveč nesrečni vladni sistem, katerega prav sramežljivo podpirajo socialni demokrati. — Najboljši dokaz je dejstvo, da je postal socialdemokratični voditelj Anton Kristan, upravitelj državnih posestev z večmilijonsko plačo. Drugi voditelj Etlin Kristan, pa državni komisar za izseljence v Ameriki. Socialni demokrati so ob volitvah obljubili republiko in agrarno reformo, ali so kaj storili za uresničenje teh obljub? Kam pridemo, ako dobe socialni demokrati kot buržujska stranka premoč, nam najboljše kaže Nemška Avstrija. Po Štajerskem so socialni demokrati pri volitvah J 1920 dobili precej glasov, a večina teh zaslepljenecv noče danes nič več znati o teh rdečih »odrešenikih« delavskega ljudstva. — Sramota za zavedno Mursko polje bi bila, ako bi se naše ljudstvo udinjalo stranki, katero je zavedno delavstvo v Sloveniji obsodilo k smrti. — Agitatorjem pa, ki hočejo v kalnem ribariti, kličevo: Ne zapeljajte ljudstva, ne zavajajte ga v brezversko stranko, ker sicer bomo prisiljeni, priti z imeni in ožigosati one, ki hočejo za judežve groše prodati kmetijske delavce.

Laška okolica. Celjska Nova doba z dne 31. avgusta

t. l. št. 99 je v dopisu iz Laškega objavil ovadbo, katero je vložila okrajna organizacija Jugoslovanske dem. stranke, na državno pravdnštvo v Celju. V tej ovadbi se kliče državna oblast na poslanca Zebota, kateri je imel na dan sv. Roka shod pri Sv. Katarini nad Trbovljami. Ne vemo sicer, kateri gospodje tvorijo okrajno organizacijo liberalno-demokratske stranke, vendar je gotovo, da je v tej organizaciji malo kmetov in delavcev. Tako torej gospodje liberalci iz Laškega trga, da danes, ko stiska draginja naše ljudstvo, ne sme poslanec od nas kmetov, povedati, koliko davka plačujemo in kako se porablja naš davčni denar, kako se z našim davčnim denarjem podpira sokolstvo in sploh razne naprave, k nasprotujejo našemu vernemu ljudstvu. Da so naši fantje pri vojakihi slabo opravljeni in slabo prehranjeni, tega naši liberalci ne vidijo. Da je vlada, v kateri sedi slabostojni Pucelj, v najhujši suši zvišala carino tako, da se od lahkega goveda plačuje ravno toliko, kakor od težkega vola, le da dobijo mesarji živino za zakol po 22 kron žive teže, meso pa prodajajo od 50—60 kron; tudi tega naša jara liberalna gospoda ne vidi. Da se draži sol, pada vrednost našega denarja, da se bližamo razmeram, kakršne so v Nemški Avstriji, o tem pa se naj molči. Živela demokratska svoboda! Kmet iz okolice.

Sv. Peter v Savinjski dolini. Malokdaj prinese Slov. Gospodar kakšen dopis iz Sv. Petra. Zato je na zunaj videti, kakor da bi vedno spali, vendar temu ni tako. Čvrsto gibanje se opaža med mladino. Posebno društvo Orel se notranje ozdravlja, da bo kos višjim nalogam. Malo nas je, imamo pa krepko voljo in zdravo telo. — Koliko fantov je še v naši fari, ki so sicer zavedni in prešinjani z orlovsko idejo, toda napram orlovstvu, naši zmagujoči armadi so pa popolnoma mrtvi. Ali ni to malomarnost, ko vendar že ves svet proslavlja in odlikuje Orel? Na noge torej fantje, pridite v naš krog, ker le tu je naša moč in naša zmaga!

St. Janž pri Velenju. K dopisu v zadnji številki Slov. Gospodarja naj še bode omenjeno: Ker se sliši, da dotični general-poveljnik, glavam s petelinovim repom, namerava baje zopet napraviti izlet k nam, ker se mu je pri zadnji odbiti ofenzivi ponesrečil — se vpraša: Če mu ostanejo še tudi tokrat »vsi« ptički zvesti? In če se naj za njegovo korajžo, katero je bil zadnjič dobro pogodil — poviša v zadnji čin njegove patrulje za »vojvoda«? In če mu je to še premalo za zaslugi, se pa v prihodnje zabeleži na tem mestu njegovo ime, kar bo zopet nov »avanzma«. Zatorej gospod »vojvoda« le pamet, katera vam zna več koristiti kot zamač!

Šent Andraž nad Polzelo. Dne 25. avgusta je tukaj umrl Anton Dedič, šele komaj 29 let star. Mlademu možu, ki je bil jako priljubljen, s svojim mirnim značajem in daleč na okrog znan, je neusmiljena jetika čezla življenje. Kako je bil rajni priljubljen, priča njegov pogreb, katerega se je udeležilo mnogo ljudi. Bil je oženjen samo dve leti in je zapustil mlado žalujočo vdovo z enim otrokom. Njegova žena sedaj vdova, je bila poprej, ko je bila še samskega stanu, večletna cerkvena pevka. Zato je rajnkemu tukajšnji pevski zbor zapel ob grobu krasne žalostinke. V imenu vseh udeležencev pogreba se izreka pevskemu zboru prisrčna zahvala.

Store pri Celju. Na našem odru sta se uprizorili v zadnjem času dve lepi igri in sicer: Dne 27. avgusta so k nam prihiteli katoliški dijaki iz Celja ter tukaj igrali igro »Mati«. Dne 8. septembra pa je Orel Zalec—Petrovčec tukaj nastopil z igro »Krivoprisežnik«. Obe igri sta bili igrani v veliko zadovoljnost gledalcev. Igralcem bodi tem potom izrečeno pohvalno priznanje za njih lepi nastop, za obilni trud pa iskrena zahvala. Tu vidimo vrednost dela katoliških organizacij! Pred dobrim letom se pri nas taki gostje niso pojavili, pač pa pijanci. Podpirajmo torej katoliško delo!

Opozorjamo na inšerat ptujskih narodnih trgovcev in kličemo v spomin vsem zavednim okoličanom kakor tudi mestjanom 20. september 1908, ko so ptujski posili-nemci povzročili nedolžni žrtvi Lunder—Adamič.

Koruzo, oves,

fižol in krompir

kupuje vsako množino trdka

FRANJO RESNIK

MARIBOR, KRČEVINA 206.

Posestvo s gostilno okrog 5 orolov blizu koločvara. Hoče se zaradi družinskih razmer prodati. Naslov: Franc Prištar stik, gostilničar, Hoče pri koločvaru. 2—3 726

M A K

se najboljšje prodaja na Glavnem trgu v Mariboru

Matila Lahu

na stojnici, 722

Mali oglasi:

Vodni mlin se išče v najem ob stalni vodi s nekoliko zemlje. — Plemenite posredbe pod »Mlinar št. 758« na upravo tega lista. 1—3 768

Sprejemem takoj pridnega udeležeča poštenih starišev v trgovino s mešanim blagom. Janko Marat, Sv. Križ, Reg. Statina. 757

Deklica s dobrim meščanskim šolekom ispričevalom, želi priti v kakšno pisarno ali trgovino. Naslov pove upravnštvo. 755

Jermen, 18 m dolg, 15 cm širok, 7 mm debel, čeprav obrabljen se takoj kupi. Maribor, Loška ulica 15. 1—2 764

Kmetijska zadruga v Račjem r. z. o. z. sklicuje, ker napovedani občni zbor dne 8. septembra 1922 v skladu s predloženimi sklepi, drug občni zbor, ki se bo vrtil dne 22. oktobra 1922, ob istem času, istem kraju in s istim dnevnim redom. Ta občni zbor bo v smislu pravil sklepal o likvidaciji zadruga; vsajno brez osira na število navzočih sadručnikov. Blaž Lešnik, l. r., nač. namestnik. 755

Perutnino, divjačina, surovo malo in jaja kupuje po najboljših dnevnih cenah Viljem Abt, Maribor. 741

Dve neimenovani osebi preključita razključivo bazeo o Elisabeti Topolares in njeneemu ženinu ter preita za odpisovanje. 749

Hiša z vrtom v Fehnerfu se samojla s hlo s vrtom v Mariboru ali v bližini. I. K., poštno lažeče, Maribor. 763

Deklica, stara 10 let se druži na svojega otroka. Kamrlika graba 7, Kamnič pri Mariboru. 764

NOVE SODE oroda po najnižji ceni Josip Rimšak, sedar v Ribah. 765

Stavb. podjetje Rojs Karol, Ormož

se uljudno priporoča za vsa v njegovo stroko spadajoča dela zgradb in adaptacij po danih in lastnih načrtih, naprava načrtov in proračunov, strokovna mnenja, solidno delo po smernih cenah. — Dobava in zaloga raznega rezanega in stavbenega lesa, apna, cementa ter raznega drugega stavb. gradiva.

Oglejte si našo stojnico na Pokrajinski obrtni razstavi v Mariboru, objekt B, paviljon 14, stojnica 16.

Poljedelske in gospodarske stroje, raznovr. deli:

Pluge, brane, kultivatorje, sejalne stroje itd iz svetovno znane tovarne

RUD-SACK, LEIPZIG-PLAGWITZ,

malatnice, rezalnice (hekslerje), robkarje, preše za vino, škropilnice za perenosporo in žveplo, separatorje za mleko rezilnice za repo, koroške kose, srpe, bavarske bruse, kemikalije za desinficiranje rastlin in sadja, in za gnojenje kakor tudi vse ostale potrebščine za gospodarstvo nudi po izvirnih tovarniških cenah s bogatim skladiščem

O R B I S

skladnišče vzornega industrijskega blaga d. d. Zagreb, Paromlinska cesta br. 1.

2—3 679 Zastopnik za severno Slovenijo

L. Jemrič, Maribor, Popovičeva ul. 7

Kupim

vrsto množino: prima suhe gobe, bel fižol, krompir, namizno sadje in orehe vse po najvišjih cenah Iva Roy, Maribor, Glavni trg 8, trgovina s kvasom in živil. 761 1—2

Proda se:

2 lepi hiši v dobrem stanu, s vsami potrebnimi pritkuami in semlščem blizu mesta Ptuj; 1 gostilna, 3 orole zemljišča in stavba za sakšno tovarno ali alčnaga, ker je tam stala vodna moč, 1 oro od Ptuj; rudnik s izvrstnim premogom in inventarjem, blizu železnice; event. se sprejme premožen kompanija. Naslov pove upravnštvo lista. 762

Posestvo s vinogradom, se takoj prodaja. Ročpoh pri Kamnič, Danajski jarek 167. 2—3 685

V najem vsamam dobrodošlo gostilno s celim inventarjem, takoj po ogledu. Naslov se pove na upravnštvo lista. 2—2 741

Malo posestvo se kupi ali vzame v najem, prava se cena. Naslov pove upravnštvo lista. 2—2 741

Izboljšana šmarnica

Oddalo se bo koncem oktobra pa tistih romadov bele selekcioniranih šmarnice pod imenom Noah D2. Prednosti pred naradno šmarnico: veliko večje in sočnejše grozde, večja rodovitnost in bolj vino. Jamstvo za dobo 12 let. Tvrsta se bo razpadala izključno jeseni po cene K 3— za I. kakovost in K 2— za II. Spomladaj na razpolago tudi navadna šmarnica po zdatočni nižji ceni. E tretjino se plača v naprej, drug pa na račun ali povzetje. Trgova »Vrbaniak«, št. 117 pri Velenju. Letos napravljeni vinogradi bodo prišli na 100 %, ceneje, kot drug leto. Šmarnice se lahko sadi v jarko in pozneje pregrabi. 74

2—3

Služba obč. tajnika se takoj odia, s prostim nevanjem, kjer se lahko izvrši mala trgovina ali obrt. Plača degovera. Zmožni invalidi imajo prednost. Pojavila daje obširni urad Sv. Lenart nad Laškim. 74

2—2

Kramberger:

Orlovski zlet v Brno 1922.

Prvi večer smo se uredili, kakor je pač kdo mogel. Pol 11. uri je že prišla »kontrola«, ali smo vsi doma, je vse v redu, ter nam strogo naročila, da mora biti vsak ob 10. uri zvečer vse doma ter povsod vladati popoln. Ta kontrola pa niso bili mogoče bratje Jugoslovani, ampak starejši člani brnskega Orla. Torej tudi na to so šli in v čeravno smo bili gostje, tudi nam v tem oziru so prizanašali. Prav! Noben Jugoslovani, sploh nikdo, ki je tisti dan v Brnu jim ni zameril te stroge odredbe, saj je ravno s tem pokazala moralna jakost in disciplina jugoslovskega Orlovstva. Kakor mi je potem v torek, ko je že konec izletnih slavnosti, pravil ugleden član vodstva CSO, ni bilo vse dni niti enega slučaja, da bi kdo v vseh dneh, ki so prišli takrat v Brno v pijanosti kričal in nagrajal po ulicah.

Tudi v tem je Orel odnesel popoln uspeh.

Zivljenje v naši »kasarni« je bilo urejeno precej udobno, kaj kolikor se je to pač dalo, in popolnoma po vojaško. Red so skrbeli: Vrhovno vodstvo, odbor orlovske podzvezde, nadzornik (isto ko svojčas bataljonski insp. oficir), glavni (sedaj dežurni) in njegov namestnik. Ta služba se vsak dan po enkrat menjala. V vsaki sobi so fantje dobili sobnega reditelja, ki je moral določiti seznam vseh udeležencev in pri katerem se je moral vsak javiti, če je odšel oz. se opravičiti. Za zamudo je moral navesti pravičljivi vzrok. Sobni nadzorniki so tudi vsem sostanovcem preskrbeli razne vstopnice itd.

Razen tega je bila v vsaki sobi stalna služba nadzirate-ki je skrbel za to, da ni prišel noben nepoklican ali tuj v nek v njo in ki je moral ostati doma, če so vsi drugi odšli. Je bil odgovoren za to, da ni nikdo ničesar iz sobe odšel. Ta služba se je menjala vsaki dve uri.

Takoj v petek, prihodnji dan po prihodu je moral vsak svoje ležišče urediti, slamo zravnati in pokriti z tepihom. Kovčki so morali stati ob vznožju po vrsti, prazen prostor je moral biti pometen. Ta red je ostal ves čas.

V poslopiju samem je bila urejena tudi ognjegaasna varstvena služba. (V poslopiju ni smel nikdo kaditi). V vsakem stropju sta bila nastavljeni po dva »minimax« aparata za gašenje, v katerih se je vsak dan menjala voda. Po dva ognjegaasna brnskega prostovoljnega gasilskega društva sta bila noč in dan službo.

Hrano smo imeli večinoma skupno. Imeli smo dve vojaški kuhinji, ki so ju oskrbovali Orli, bivši vojaki-kuharji. Vsak izletnik je moral imeti s seboj jedilno pripravo. Razen tega je dobil vsak svoj menajni listek, na katerem je prejemal hrano. Kuhinje so bile postavljene na dvorišču gospodarskega poslopija avguštinskega župnišča, ki jih 100 korakov od »kasarne«. Pred gospodarskim poslopijem, pod košatimi kostanji, so bile postavljene mize in stoli, kjer je lahko vsak v miru pojedel. Hrana je bila dova in dobra. Postavili smo se morali v vrsto po dva in drug za drugim, kakor svojčas pri vojaki in brez razpoka stanu. Tudi pivo smo imeli na razpolago po znatno nižji ceni za nas.

V petek, 11. avgusta je precej deževalo. Vkljub temu so se odaj zjutraj odpeljali nekateri izletniki v Prago, drugi v Mococho, kjer je svetovnoznana podzemeljska železnica s kapniki, podobna naši postojnski jami. — Jaz sem ostal v Brnu ter za isti dan prevzel službo »dnevnega«. — Upoštevanje med izletniki v »kasarni« je bilo vključno slavnemu vremenu izvrstno. Uredil je vsak, kar je imel. — Vsak si smo se umivali na dvorišču pri vodnjaku, ženske pa v ženskem kopališču. Na razglasni deski pri vходу ni bilo nič posebnega, zato se je večina podala v mesto ogledat raznih znamenitosti in nakupovat razglednice, da jih lahko pošlje znancom v domovino. — Jaz sem si popoldne ogledal blišče in telovadišče. Na južnovzhodni strani Brna na prostem polju med žitnim klasjem in dimniki tovarnen se dvigala v zelenem okvirju mogočna stavba, za katero je bilo treba 200 vagonov lesa. Kdor je videl tribune za mari-

borski tabor in ve, da je zanje trebalo samo 11 vagonov lesa, ta si veličastnost tribun v Brnu vsaj približno lahko predstavlja. Od februarja naprej je delalo 10 tvrdk in dnevno po par ur cele čete Orlov in Orlic iz mesta in okolice pri tej stavbi. — Zletišče je bilo podolgovati štrikot, dolgo 700 m (pomislmo, da je 1000 m 1 km in kako daleč je to) in 340 m široko. Na tem prostoru so bile postavljene 4 ogromne tribune, oblačilnice za 11.000 ljudi, prodajni šotori, bolnišnica itd. 4000 voz in neštete samokolnice primerne materiala so navozili na telovadišče, da so ga pripravljali za nastop. Člani in članice vseh starosti in vseh stanov so hodili delat v prostem času pod vodstvom predelavcev.

Glavna slavnostna tribuna je stala na severni strani. Bila je, kakor sploh vse tribune, okusno sestavljena. Najvišji sedeži so imeli celo streho, ravnotako je bilo v sredini tribune za odlične goste pripravljenih menda 100 sedežev, ki so bili pogrnjeni z modrim platnom in istotako pod streho. — Tribuna sama je 138 m dolga in 11 m visoka. — V sredini nad tribuno je bil postavljen načelniški oder. V notranjosti tribune so bili pripravljeni šotori za obrtno razstavo, kjer je nad 300 obrtnikov razstavilo svoja dela. Obrtna razstava je bila jako dobo obiskana in razstavljalci so bili s kupcijami zelo zadovoljni. Največ pa se je kupovalo in sklepalo šele v pondeljek in torek. Tkanina, platno n. pr., je bila cenejša, dočim so razni izdelki iz kovin bili sorazmerno dražji. Tudi papirna industrija in industrija pis. potrebščin je izkazovala višje cenike ko pri nas. (Umetniške razglednice 1—1.50 čK je 8—12 naših kron).

Za glavno tribuno so bile v polkrogu postavljene lične barake za razprodajo raznih krepčil. Na sredini tega polkroga je bilo troje širokih vrat, ki so vodila na razstavni prostor in zletišče. V polkrogu samem je nasproti vходу stal ogromen kip Orla orjaka, ki drži na rami ptica orla z razpetimi peruti. Ob njem je stal godbeni oder, kjer je bil vsako popoldne in večer, ves čas zleta, koncert.

Na tem prostoru so bile tudi razne barake: dve sanitetni postaji, poštni urad, urad za žigovanje zletnih izkaznic in želez. vozni listkov itd.

Pravokotno nad glavno tribuno sta stali proti jugu dve stranski tribuni po 200 m dolgi in 17 m široki ter ravno tako kakor glavna, 11 m visoki. V sredini vsake tribune je bil 16 m širok vhod, nad njim pa godbeni paviljon, ki je bil lično okrašen in v katerem je imelo prostora 90 godcev. V levem paviljonu je pri nastopih železničarska godba igrala koračnice, v desnem vojaška godba melodije in spremljevanje pri prostih vajah.

Nasproti glavni tribuni je stala 138 m dolga južna tribuna D. Pod tribuno v sredini so bila 16 m visoka vrata za vkorakanje telovadcev. Za to tribuno se je razprostil prostor za zbiranje telovadcev (na levi — vzhodni strani) in telovadkinj (desna zapadna stran) z oblačilnicami za 11.000 ljudi, umivalnicami in veliko sanitetno postajo (baraka s 500 ležišči).

Sanitetne službe so vse dni opravljali Orli-zdravniki Brno. Velika podpora vsem so bili skauti. To so fantje vseh starosti in poklicev, ki se vežbajo in odgajajo v vseh mogočih strokah, da si znajo pozneje v življenju v vsakem slučaju sami pomagati. Tako na primer je zelo važno za nje, da znajo sami opravljati vsa domača dela: kuhanje, šivanje itd., da strežejo bolnikom, da znajo razne spretnosti: kolesariti, jahati, streči raznim strojem itd., predvsem pa to, da se utrdijo telo in duha. — Imajo tudi svoje posebne kroje: močno podkovane čevlje, črne nogavice, sive močne hlače do kolen (kolena so gola) usnjen pas, temnozeleno srajco z odprtim ovratnikom in sivi širokokrajni klobuk. Imajo svoje sestanke, kjer se učijo in vadijo. — Ob zletu so opravljali poleg Orlov rediteljev tudi rediteljsko službo, posebno za težja dela kot tekači, ordonance itd. Dosti teh skautov je govorilo precej dobro slovenski, kar je tembolj čudno, ker pri drugih tega nisem opazil.

Desno od glavne tribune oz. za zapadno tribuno je bila velika lesena restavracija. Po vsem zletišču je bil napeljan vodovod ter električna luč. Razentega je bila posebna telefonska zveza z načelniškega odra z obema godbenima paviljona, z zbirališčem telovadcev, s sanitetno barako ter z zvezino oz. zletno pisarno. Sanitetna baraka je bila telefonično zvezana z vsemi sanitetnimi šotori v posameznih tribunah.

Med nastopi so bile okoli telovadnega prostora postavljene nosilnice, na katerih so prenašali tiste, ki jim je med telovadbo postalo slabo. Pri nedeljskem nastopu so odnesli 14 čeških Orlic in enega Orla. V nedeljo, dne 13. avgusta je bila naravnost neznosna vročina. Ne samo telovadkinje, tudi občinstvo na tribunah je radi nje hudo trpelo.

V petek, dne 11. avgusta zvečer je bil v Besednem domu pozdravni večer na čast došlim gostom, ki so prišli tekom dneva. Dostop so imeli samo vabljeni. Jugoslovani so dobili 20 vstopnic. — Dvorana Besednega doma je bila polna izbranih gostov. Iste sta pozdravila minister dr. Sramek in dr. Dolansky ter predsednik moravske orlovske zveze. V imenu Jugoslovanov se je zahvalil za pozdrav predsednik jugoslovske orlovske zveze br. dr. Megler. Nato so govorili zastopniki ameriških, francoskih, belgijskih, švicarskih, angleških in nizozemskih telovadcev. — Pozabiti ne smem tu omeniti, da je bilo na orlovskem taboru v Brnu zastopanih 12 narodov razen Cehov in Jugoslovanov in sicer: Amerikancev 200, Francozov 400, Belgijcev 750, Svicarjev 12, Nizozemcev 26, Holandcev 11, Poljakov 9, Ukrajincev 6, Rusov 4, Bolgarov 7, Angležev 6 in Španca 2. — Veliko pozornost je vzbujal pri pozdravnem večeru govor voditelja Slovkov p. Hlinke. — Pozdravnega večera sta se udeležila tudi jugoslovska škola dr. Jeglič in Karlin. — Istočasno je bilo več pozdravnih in zabavnih večerov drugod, posebej na čast Jugoslovanom dva in oba zelo prisrčna in prijateljska.

(Dalje prihodnjic.)

Služba organista

in cerkovnika pri farni cerkvi M. B. Kalobje p. 8. Jurij ob juž. žel. se odda s 1. oktobrom t. l. Prednost imajo oženjeni. Več so pisave pri župnem uradu ustmeno. 711 8-3

Tovarniška zaloga češkega in angleškega manufakturnega blaga se dobi po najniž. cenah pri

J. TRPIN

Maribor, Glavni trg 17.

POZORI

Al. Gnušek, Maribor
Glavni trg šte. 6,

prodaja
Klimate žarnice (Drakelnsatz) po K 560.—, afrik-žarnice 8 do 10 po K 2150.—, Impregulirane plaste za za vozovo mlaticale, konje kvadratmeter po K 280.—, vrvi za zvonoze, studence, vane in perile, vsake debelast in dolgest kg K 120.—, 140.—, itrange za konoje par K 44.— do K 90.—, usde navadne in pletene po K 80.— in K 85.—, zaloga hladilnice, žarnost ričasti, platna, razmehilna, plavotiska, lineordruk, saghlato, spedeje hlado, razjce vsake vrste, predpasnike in kleta in plavotiska, oblike na dekle, meiko predpasnike, robe, slamnjače po najnižjih cenah. 4-5 68g

2 kovaška vajenca
v starosti 14-16 let sprejma
Anton Farenšek, kovaški mojster,
Bračica ob Savi. 8-8 712

V najem se da posestre
z vsem inventarjem,
meril 25 orolov, leče med
Ptajem in Mariborom, oddaljeno
7 minut od postaje, cina po de-
govoru. Naslov se pošlje na upravi-
liša. 2-2 743

Seno, slamo
drva, premog,
žito, krompir, sadje in druge
deželne pridelke kupuje in
prodaja
OSET ANDREJ, MARIBOR
Aleksandrova cesta 57, tel. 38.

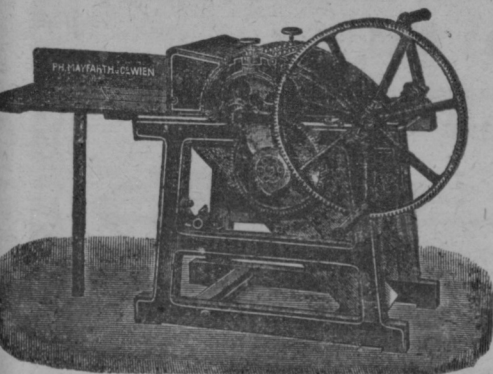
Prejemem starejšega,
pridnega in
mnega klapa k dvema konjema,
vseeno imajo tisti, ki so dobro
velikost pri konjih. vsesojna
kda 700 do 800 K. Vstop takoj.
Nadbo: Frano Fijavš, trgovec,
Jurij ob juž. žel. 2-3 760

koz-plato
na vzmo i, na
enega konja,
oro nov, se po ceni prod. —
pradati Jožef Krampak, Krše-
na št. 8 pri Mar. ora (blizu
maice). 1-2 688

GOZDNO
POSESTVO

šle v nakup. Naslov v upravi
ta pod „Nakup 742“. 8-3
742

0000000000

Kdor si hoče oskrbeti

vsakovrstne poljedelske stroje in priprave
kakor: vitle, mlaticnice, žitne čistilne mline,
trijerje ali odbiralnice, slamoreznice za ročni
ter pogon na vitel, sadne in grozdne mline,
stiskalnice, reporeznice, drobilne mline za
izdelovanje vsakovrstne moke, koruzne rob-
karje, sesalke in pocinkane cevi, gnojnične
črpalke, Sackove pluge, kosične stroje,
dvorezne koruzne sejalne stroje, okopalnice
in osipalnice, izborni pocinkane brzoparil-
nice v velikosti 50 do 120 l, brzoparilne
lonce in slamorezne nože i. t. d. naj se obrne
zaupno na znano domačo tvrdko

van Hajny, Maribor, Aleksandrova cesta 45,
nasproti glav. kol.

FRANJO CVILAK, svečar
v SLOVENSKI BISTRICI

se priporoča čast. duhovščini in vsem naročnikom za priložnost, da
si ogledajo mojo stojnico na

Pokrajinski obrtni razstavi v Mariboru, objekt A, odd. II.
šte. stojnice 14

in v njej razstavljene v mojo široko spadajoče preimate, kot vo-
2-2 405 ščene sveče, zvitke, umetno izdelovanje.

Spodnještajerska ljudska posojilnica
v Mariboru, Stolna ulica šte. 6, r. z. z n. z.

obrestuje od Novega leta naprej navadne
vloge po

4 1/2 %

Trajne in večje vloge pa po dogovoru.

ROGAŠKA SLATINA

Če pridete v Maribor, obiščite **Obrtno razstavo**, ki se vrši
od 8. do 17. septembra.

Ne pozabite na paviljon „Rogaške Slatine“ v katerem se
toči najboljša in najstarejša mineralna voda Slovenije:

„Tempel“ — „Stiria“ — „Donati“ vrelec

Rogaška Slatina

je najboljšo zdravilo za vsakovrstne želo lčne, katarne, mehurne in druge
bolezni. — Glavno zastopstvo: 1-2

F. ZINAUER, Maribor, Aleksandrova c. 45/II.
Zaloga: Spedicija „Balkan“, Aleksandrova cesta 35.

Preselitev trgovine.

Čast mi je javiti cenj. občinstvu, da sem svojo

trgovino z mešanim blagom

preselil iz SLOMŠKOVEGA TRGA 14 v nanovo prenovljeno trgovino v MARIBORU, GLAVNI TRG 10.

Prizadeval si bom svoje cenj. odjemalce, kakor doslej postrežem solidno in točno i v bodoče s prvostnim blagom.

Za obilen obisk se priporoča

FRANC WEILER.

404

Podružnica Jugoslovanske Matice v Ptuj

priporoča sledeče narodne tvrdke:

Špecerija

Kreft Hin o, Srbski trg
Petrovič Ljudevit, Cankarjeva ulica
Senčar Alojz, Prešernova ulica
Tušek Ciril, Prešernova ulica 11
Vaupotič Anton, Slomškova ulica
Sorko Josip, Breg pri Ptuj

Manufaktura

Brenčič Alojz, Panonska ulica
Fauland Josip, Panonska ulica
Havelka Rudolf, Slomškova ulica
Lenart Franc, Srbski trg
Maherič Anton, Krempljeva ulica
Muršec & Kostanjevec, Slovenski trg št. 13

Deželni pridelki

Brnčič Vinko, Ljutomerska cesta
Mahorič Franc, Vseh svet. ulica

Železnina

Brenčič Anton, Krempljeva ulica
Ple ten na, drobnarija, konfekci(a) in krojaške potrebščine
Vrabi Martin, Panonska ulica
Galanterija, drobnarija in šolske potrebščine
Peteršič I. N., Slomškova ulica

Galanterija in čevljarske potrebščine

Snoj in Urbančič, Krekova ulica

Usnje in čevljarske potrebščine

Brata Vošnjak, Slomškova ulica
Zavernik Jakob, Cankarjeva ul. 1

Steklo, porcelan, šipe

Kraigher Avgust, Slovenski trg 1

Veletrgovina vina in sampanja

Cuček Franc

Veletrgovina vina

Vinarija

Trgovina z lesom

Kravina Franc, Ormoška cesta

Pivovarna

Dežniško pivo, zastopnik Franc Zorčič

Stavbeni material

Treo & Macun, Ormoška cesta.

Okoličani in meščani kupujte pri teh tvrdkah!

2-3 732 **LUŽITE**

vse vrste semenskega zrnja z
USPULUM!

Bogat večji pridelek je posledica!

Prodaja se v Mariboru:

FRANC GULDA, Maribor, Meljska c.26

Veletrgovina z železnino

PINTER & LENARD, MARIBOR

V zalogi se nahaja:

Traverze, cement, železo vseh vrst, pločevina, štedilniki, žica, žičniki, pumpe, razne cevi, kovanje za zgradbe in pohištvo, kuhinjska posoda, lita in pločevinasta, kovaško, ključavničarsko in mizarsko orodje, kose, brusni kamni in vsi drugi v železninsko stroko spadajoči predmeti. Blagajne vseh vrst, verige domače tovarne.

Postrežba točna.

Cene solidne.

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

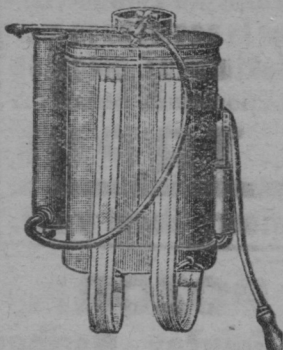
pri „Belem volu“.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po

4½% oziroma do 5½%

od dneva vloge do dneva dviga. — Posojila daje na vknjižbo, poroštvo in zastavo. — Otvarja trgovske kredite pod zelo ugodnimi pogoji.

Kakšna bo cena za novo vino?

Sicer težko vprašanje, a vendar rešljivo; odvisno je le od ugodnega in dobrega škropljenja.

Uspešno škropljenje le mogoče z

„Jesernig-ovo“ škropilnico

ki slovi med vinogradniki ena kot najboljših. Ako je še nimate, naročite jo takoj, ker bodo spomladi mnogo, mnogo dražje. 2-2

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

F. ZINAUER, Maribor, Aleksandrova cesta 45/II

Viničar

z več delavskimi močmi se sprejme pri **SCHWAB, Hrastovec št. 15, občina Zavrče.** Vpraša se naj tam, ali pa Ptuj, Glavni trg 13. 3-3 t96

Kot učenka želi

stopiti v kuhinjo. Naslov v upravi lista. 8-8 718

Širite naše liste!

Laneno seme

vosek, suhe gobe, kumno, orehe, fižol, vseh vrst žita

ter sploh vse deželne pridelke kupuje po najvišji dnevni ceni tvrdka 3-10

J. Dečko, Celje, Glavni trg 10.

tik farne cerkve, (prej Milan Hočevan).

Zadružna gospodarska banka d.d.

Podružnica v Mariboru.

Začasno: Koroška cesta 1/I. — Telefon 311. — Brzjavi: Gospobanka.

Centrala: Ljubljana. Podružnice: Djakovo, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Interesna skupnost z Sveopčo Znanstveno banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu in Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupne z afilijacijami čez K 50.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.